

MUNICIPIUL PLOIEȘTI
JUDEȚUL PRAHOVA

VECO

ACUM, AICI,
DOAR ÎMPREUNĂ,
CONSTRUIM VIITORUL

NOW, HERE,
TOGETHER,
WE BUILD THE FUTURE

Studiu Evoluția Sociodemografică

Beneficiar

Municipiul Ploiești, județul Prahova

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI PLOIEȘTI

Proiectant General

Vego Concept Engineering S.R.L.

FOAIE DE CAPĂT

Denumire proiect	Actualizarea Planului Urbanistic General al Municipiului Ploiești
Beneficiar	Municipiul Ploiești, județul Prahova
Proiectant general	Vego Concept Engineering S.R.L.
Studiu	Studiu Evoluția Sociodemografică
Data elaborării	FEB 2026

COLECTIV DE ELABORARE

Specialist	Dr. Geogr. Sociolog Violeta PUȘCAȘU
Project manager	Virgil PROFEANU
Colectiv elaborare	Urb. Călin ALEXANDRESCU
	Arh. Luiza TĂNASE
	Urb. Bianca Raluca Ioana NEDEA
	Urb. Alexandru Georgian CHIRIȚĂ
	Urb. Diana Iulia STĂNCIULESCU
	Urb. Andrei Cristian CIOCAN
	Urb. Denisa SPIREA
	Urb. Andreea Florentina CODREANU
	Urb. Andrei Cristian ION
	Urb. Ilona ALBULESCU

CUPRINS:

<u>1. EVOLUȚIA SOCIO-DEMOGRAFICĂ (DEMO)</u>	6
<u>1.1. Rolul studiului în PUG</u>	6
<u>1.2. Obiective de cercetare și surse de date statistice</u>	8
<u>1.3. Cadrul metodologic al analizei</u>	9
<u>2. ANALIZA EVOLUȚIEI DEMOGRAFICE ISTORICE</u>	11
<u>2.1. Evoluția cantitativă a populației: Date de recensământ și rate de creștere</u>	11
<u>2.2. Context și comparație: Factori de influență și analiză regională</u>	12
<u>3. Structura Populației pe Grupe de Vârstă și Gen</u>	14
<u>3.1. Piramida vârstelor: O radiografie a structurii demografice</u>	14
<u>3.2. Indicele de îmbătrânire și ratele de dependență: Presiunea asupra sistemului social</u>	15
<u>3.3. Polarizarea socială între generații: Atitudini și comportamente</u>	16
<u>3.4. Implicații urbanistice ale noii structuri demografice</u>	18
<u>4. Structura Etnică și Confesională</u>	20
<u>4.1. Structura etnică a populației</u>	20
<u>4.2. Structura confesională și diversitatea religioasă</u>	22
<u>4.3. Coeziune socială și politici de incluziune</u>	23
<u>5. Dinamica Naturală și Migratorie a Populației</u>	25
<u>5.1. Mișcarea Naturală a Populației: Natalitate, Mortalitate și Spor Natural</u>	25
<u>5.2. Dinamica Migratorie: Fluxuri Interne și Internaționale</u>	26
<u>5.3. Bilanțul Demografic Total și Profilul Migrației</u>	27
<u>6. Structura Populației după Nivelul de Educație</u>	29
<u>6.1. Nivelul de Instruire și Structura Capitalului Uman</u>	29
<u>6.2. Oferta Educațională a Municipiului Ploiești</u>	31
<u>6.3. Corelația dintre Educație și Piața Muncii</u>	32
<u>7. Populația Activă și Structura Ocupațională</u>	35
<u>7.1. Populația Activă Economic: Rata de Activitate și Ocupare</u>	35
<u>7.2. Structura Ocupațională pe Sectoare Economice</u>	36
<u>7.3. Analiza Fenomenului de Șomaj</u>	37
<u>7.4. Politici de Ocupare și Diversificare Economică</u>	38
<u>8. Analiza Forței de Muncă și a Fenomenului de Șomaj</u>	40
<u>8.1. Rata șomajului și structura sa: Un diagnostic al pieței muncii locale</u>	40
<u>8.2. Politici de ocupare și șomajul de lungă durată</u>	41
<u>8.3. Măsuri de reintegrare și reconversie profesională</u>	42

<u>9. Dinamica Fondului Locativ și a Gospodăriilor</u>	44
<u>9.1. Structura gospodăriilor</u>	44
<u>9.2. Fondul locativ</u>	45
<u>9.3. Necesari de locuințe</u>	46
<u>9.4. Locuire precară</u>	47
<u>10. Condiții de Locuire și Acces la Utilități</u>	49
<u>10.1. Confortul Locativ și Starea Fondului Construit</u>	49
<u>10.2. Accesul la Servicii și Utilități Publice</u>	50
<u>10.3. Nevoi Specifice de Locuire și Design Universal</u>	51
<u>11. Distribuția Spațială a Populației și Densități</u>	53
<u>11.1. Distribuția Teritorială și Densitatea Populației</u>	53
<u>11.2. Analiza Distribuției Spațiale pe Grupe de Vârstă</u>	54
<u>11.3. Corelații și Implicații pentru Planificarea Serviciilor</u>	55
<u>12. Navetismul și Mobilitatea pentru Muncă și Educație</u>	57
<u>12.1. Relațiile socio-spațiale și definirea ariei metropolitane funcționale</u>	57
<u>12.2. Cuantificarea și caracterizarea fenomenului de navetism</u>	59
<u>12.3. Impactul specific al populației de studenți</u>	60
<u>12.4. Propuneri de măsuri pentru managementul mobilității metropolitane</u>	61
<u>13. PROIECȚII DEMOGRAFICE PE TERMEN MEDIU ȘI LUNG</u>	63
<u>13.1. Scenariul Inercial (Tendințial): Evoluția în Absența unor Intervenții Majore</u>	63
<u>13.2. Scenariul Optimist: Revitalizarea Demografică și Creșterea Economică</u>	64
<u>13.3. Scenariul Pesimist: Declinul Accelerat și Implicațiile sale</u>	65
<u>13.4. Scenariul de Stabilizare Dirijată (Realist) și Implicațiile pentru PUG</u>	66
<u>14. Diagnostic Sintetic și Riscuri Sociale și Demografice</u>	67
<u>14.1. Analiză SWOT a Situației Socio-Demografice</u>	67
<u>14.2. Catalogul Riscurilor Sociale și Demografice</u>	69
<u>14.3. Cartografierea Riscurilor: Metodologie și Reprezentare</u>	70
<u>15. Concluzii și Recomandări pentru PUG</u>	72
<u>15.1. Ierarhizarea Problemelor Sociale și Demografice</u>	72
<u>15.2. Propuneri de Metode de Intervenție</u>	73
<u>15.3. Fundamentarea Deciziei Strategice: Managementul Stagnării vs. Stimularea Creșterii</u>	73
<u>15.4. Recomandări Specifice pentru Regulamentul Local de Urbanism (RLU)</u>	74

1. EVOLUȚIA SOCIO-DEMOGRAFICĂ (DEMO)

Acest studiu fundamentează actualizarea Planului Urbanistic General (PUG) pentru municipiul Ploiești printr-o analiză aprofundată a structurii și dinamicii socio-demografice. O înțelegere clară a realităților demografice actuale și a tendințelor viitoare este condiția necesară pentru a formula decizii de planificare urbană coerente, sustenabile și adaptate nevoilor comunității. Analiza nu este un exercițiu statistic abstract, ci un instrument pragmatic care informează direct deciziile strategice privind trei paliere critice:

- A. dezvoltarea spațială;
- B. politicile de locuire;
- C. planificarea infrastructurii și a serviciilor publice.

Metodologia îmbină metode cantitative riguroase cu o perspectivă calitativă pentru a explora nuanțele comportamentelor sociale. Sursele de date primare sunt cele oficiale, provenite de la Institutul Național de Statistică (INS) și din rezultatele recensămintelor populației și locuințelor (RPL), completate de analize secundare ale unor studii și rapoarte relevante. Întregul demers este structurat pentru a răspunde la trei întrebări cheie:

1. Care este structura demografică actuală a Ploieștiului?
2. Care sunt tendințele de evoluție pe termen mediu și lung?
3. Cum influențează aceste tendințe necesarul de locuințe, servicii și dotări publice?

Studiul asigură alinierea la cerințele Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și la bunele practici europene în domeniul planificării urbane bazate pe dovezi.

1.1. Rolul studiului în PUG

Studiul socio-demografic funcționează ca o fundație de cunoaștere pentru deciziile de planificare teritorială, asigurând că propunerile de dezvoltare urbană sunt ancorate în realitate. Relevanța sa se manifestă pe trei planuri critice:

1. Dimensionarea infrastructurii și a politicilor publice: Cunoașterea profilului demografic (structura pe vârste, nivelul de educație, dinamica migratorie) permite anticiparea nevoilor viitoare și alocarea eficientă a resurselor. Astfel, studiul oferă un instrument de prognoză pentru o planificare proactivă, transformându-se din capitol preliminar formal în piatra de temelie a viziunii strategice a PUG.

2. Fundamentarea zonificării funcționale: Prin corelarea datelor demografice cu distribuția spațială a populației, studiul oferă suportul necesar pentru o zonificare echilibrată, care să răspundă nevoii de proximitate a serviciilor și să combată fenomenele de segregare sau de dezvoltare urbană necontrolată.

3. Obiectivarea dezbaterii publice: Deciziile de planificare cu impact major (extinderea intravilanului, proiecte de infrastructură, reconversia zonelor funcționale) sunt adesea controversate. Studiul contribuie la obiectivarea dialogului, permițând argumentarea intervențiilor pe baza unor tendințe măsurabile (îmbătrânirea populației, creșterea numărului de gospodării unipersonale), nu pe opinii subiective.

Studiul funcționează și ca un mecanism de validare a politicilor publice. Analiza proiecțiilor demografice permite evaluarea sustenabilității politicilor actuale și identificarea nevoilor de reorientare strategică. Astfel, demersul devine un instrument de guvernare urbană care sprijină o administrație bazată pe dovezi și crește transparența procesului decizional, asigurând că PUG-ul devine un contract social asumat. Rolul său se extinde și în faza de monitorizare a implementării PUG, indicatorii demografici putând fi transformați în indicatori cheie de performanță (KPI) pentru a evalua impactul real al politicilor adoptate. Monitorizarea periodică a indicatorilor precum evoluția sporului migratoriu, indicele de îmbătrânire sau rata de dependență transformă planificarea dintr-un exercițiu static într-un proces de management adaptativ al teritoriului.

Tabelul fluxului de influență: Analiză Demografică -> Decizii PUG -> Monitorizare KPI

Etapă	Conținut principal	Rezultat
Analiză demografică	Evoluție populație, structură vârstă, migrație, prognoze	Fundamentare obiective
Decizii PUG / RLU	UTR, indicatori (POT, CUT, Hmax), zonificare, rezerve echipamente	Reglementări urbanistice
Monitorizare KPI	Densitate realizată, spațiu verde/loc., acces servicii, trafic	Evaluare performanță
Ajustare/Revizuire	Corecții strategice, actualizare reglementări	Adaptare PUG

Nu în ultimul rând, studiul socio-demografic asigură coerența internă a întregii documentații PUG. Datele privind structura și distribuția populației sunt input-uri critice pentru analize

sectoriale precum: A. studiul de trafic și mobilitate; B. studiul privind necesarul de dotări publice (educaționale, sanitare, culturale); C. studiul economic; D. studiul privind fondul locativ. Prin furnizarea unui set de date și proiecții de referință, studiul funcționează ca un "dicționar comun" pentru toți experții implicați, garantând că dimensionarea unei noi artere de circulație, de exemplu, este corelată cu proiecția de creștere a populației din cartierele deservite. Această funcție de integrare este vitală pentru a produce un Plan Urbanistic General unitar și funcțional.

1.2. Obiective de cercetare și surse de date statistice

Cercetarea este ghidată de patru obiective specifice, menite să asigure o acoperire completă a fenomenelor demografice relevante pentru planificarea urbană:

- 1. Realizarea unui diagnostic critic al situației demografice actuale:** Aceasta implică analiza detaliată a structurii populației pe grupe de vârstă, gen, nivel de educație și statut ocupațional, pentru a identifica punctele forte și vulnerabilitățile capitalei umane.
- 2. Analiza dinamicii populației:** Obiectivul este de a explica fluctuațiile numerice prin studiul mișcării naturale (natalitate, mortalitate) și a celei migratorii, pentru a determina dacă Ploieștiul este un oraș care atrage sau pierde capital uman.
- 3. Elaborarea de scenarii de evoluție demografică:** Se vizează construcția unor proiecții pe termen mediu și lung, care să ofere administrației o imagine a viitorurilor posibile și să fundamenteze deciziile strategice.
- 4. Formularea de recomandări operaționale pentru PUG:** Obiectivul transversal este de a traduce analizele într-un set de propuneri concrete, transformând cercetarea într-un instrument pragmatic.

Pentru atingerea acestor obiective, se utilizează exclusiv surse de date statistice fiabile și oficiale. Sursa primară o reprezintă datele publicate de Institutul Național de Statistică (INS), care oferă cel mai înalt grad de credibilitate. Vor fi utilizate prioritar:

- **Datele finale ale recensămintelor populației și locuințelor (RPL):** Furnizează o imagine detaliată și granulară a structurii demografice.
- **Seriile de date anuale din publicațiile INS (anuarul statistic, TEMPO-Online):** Permit analiza evoluțiilor anuale ale mișcării naturale și migratorii.
- **Alte surse de date administrative:** Date de la direcțiile de statistică județene sau de la evidența populației, utilizate pentru a completa și nuanța analiza.

Tabel sintetic al surselor de date utilizate:

Instituția	Sursa	Tip de date	Perioada
------------	-------	-------------	----------

INS	Recensământul Populației și Locuințelor (RPL)	Structura populației (vârstă, gen, educație, ocupație)	2002, 2011, 2021
INS	TEMPO-Online/ Anuar Statistic	Evoluții anuale: natalitate, mortalitate, migrație	2000–prezent
 Direcția Județeană de Statistică / Evidența Populației 	Date administrative	Mișcări de domiciliu și indicatori locali detaliați	Conform disponibilității

Calitatea datelor este un factor determinant, motiv pentru care se va acorda o atenție deosebită coerenței și comparabilității. Orice modificare metodologică în seriile de timp (de exemplu, schimbări în clasificarea ocupațiilor - COR) va fi identificată și luată în considerare. Analiza se va realiza la diferite niveluri de agregare teritorială (municipiu, cartiere, zonă metropolitană) pentru a permite comparații relevante. Limitările recunoscute ale datelor statistice, precum sub-raportarea migrației temporare sau decalajul de publicare, vor fi menționate transparent, iar concluziile vor fi formulate cu prudența necesară, reflectând gradul de incertitudine asociat.

1.3. Cadrul metodologic al analizei

Abordarea metodologică este una mixtă, integrând instrumente cantitative cu perspective calitative pentru a obține o imagine completă a realităților socio-demografice.

Componenta cantitativă se bazează pe prelucrarea statistică a datelor oficiale. Aceasta implică:

- **Calculul și analiza indicatorilor demografici:** Sunt incluși indicatori precum ratele de natalitate și mortalitate, sporul natural și migratoriu, indicii de îmbătrânire, ratele de dependență, structura pe grupe de vârstă și nivel de educație, și densitatea populației.
- **Analiza seriilor de timp:** Utilizată pentru a identifica tendințele pe termen lung.
- **Analiza comparativă:** Evaluează poziția Ploieștiului în context regional și național.
- **Elaborarea proiecțiilor demografice:** Se va utiliza metoda componentelor, o tehnică standard care proiectează evoluția populației pe baza ipotezelor privind fertilitatea, mortalitatea și migrația.

Componenta calitativă se bazează pe analiza secundară a unor documente relevante (strategii de dezvoltare locală, studii sociologice, analize de piață) pentru a explora semnificațiile din spatele cifrelor. Această perspectivă este crucială pentru a evita o interpretare mecanicistă și

pentru a formula recomandări ancorate în realitatea socială. Deși studiul nu implică cercetare calitativă de teren proprie, integrarea surselor secundare îmbogățește profunzimea analizei.

Un element central al metodologiei este integrarea spațială a datelor demografice prin utilizarea unui sistem de informații geografice. Această abordare permite georeferențierea datelor și elaborarea de hărți tematice care ilustrează distribuția spațială a indicatorilor la nivel de cartiere sau unități teritoriale de referință (UTR). Cartografierea densității, a zonelor cu o concentrație mare de vârstnici sau a zonelor cu spor migratoriu negativ este un instrument esențial pentru identificarea disparităților teritoriale, a zonelor de presiune și a celor cu potențial de dezvoltare. Metodologia asigură astfel o legătură directă și vizuală între diagnosticul demografic și propunerile de amenajare a teritoriului, punând bazele pentru analiza evoluției istorice a populației ce va fi detaliată în capitolul următor.

2. ANALIZA EVOLUȚIEI DEMOGRAFICE ISTORICE

Traectoria demografică a municipiului Ploiești este profund înrădăcinată în evoluțiile sale pe termen lung, iar structura și provocările actuale ale orașului sunt consecința directă a acestora. Analiza datelor de la recensămintele istorice constituie punctul de plecare al acestui demers, oferind o imagine cantitativă a fluctuațiilor populației și a mecanismelor care au stat la baza acestor schimbări, prin corelarea lor cu evenimente istorice majore, transformări economice structurale și politici sociale specifice care au modelat destinul orașului.

Metodologia adoptată construiește o narațiune coerentă despre devenirea demografică a Ploieștiului, separând analiza datelor brute de interpretarea lor contextuală. Demersul pornește de la o analiză critică a surselor de date, în special a recensămintelor efectuate în secolul XX, pentru a reconstitui curba evoluției numerice a locuitorilor. Ulterior, sunt identificate și analizate perioadele de creștere accelerată, stagnare sau declin, punându-le în legătură cu factori de influență precum dezvoltarea explozivă a industriei petroliere, impactul celor două războaie mondiale, industrializarea forțată din perioada comunistă sau restructurările economice post-1989. O componentă importantă constă în analiza comparativă cu alte centre urbane similare din România, pentru a înțelege dacă traiectoria Ploieștiului reprezintă un caz particular sau se înscrie într-un tipar regional sau național mai larg.

2.1. Evoluția cantitativă a populației: Date de recensământ și rate de creștere

Analiza evoluției numerice a populației municipiului Ploiești este esențială pentru înțelegerea scăării și ritmului transformărilor urbane. Datele de la recensămintele succesive dezvăluie o traiectorie demografică complexă, marcată de o creștere constantă în secolul al XIX-lea, alimentată de rolul comercial și administrativ în expansiune al orașului. Adevărata explozie demografică se conturează la începutul secolului XX, odată cu boom-ul industriei petroliere, care transformă Ploieștiul în "capitala aurului negru". Populația la recensământul din 1912 era de 56.460 locuitori. Perioada interbelică continuă această tendință, datele de la recensământul din 1930 indicând o populație de 79.149 locuitori, consolidând poziția orașului ca unul dintre cele mai dinamice centre urbane din țară.

Perioada comunistă marchează cea mai spectaculoasă și forțată creștere demografică din istoria Ploieștiului. Politicile de industrializare socialistă au transformat orașul într-un gigantic centru industrial, atrăgând o masă uriașă de forță de muncă din mediul rural. Această

migrație masivă a fost susținută de un program amplu de construcție de locuințe colective. Recensământul din 1956 înregistra deja 114.544 de locuitori, iar ritmul s-a accelerat în deceniile următoare, populația atingând 146.922 de locuitori la recensământul din 1966. Vârful demografic absolut al orașului a fost atins în preajma căderii regimului comunist. Datele recensământului din 1992, deși efectuat după evenimentele din 1989, reflectă această realitate, înregistrând 252.715 de locuitori. Această creștere exponențială, deși a alimentat dezvoltarea industrială, a generat o presiune imensă asupra infrastructurii și serviciilor.

După anul 1990, traiectoria demografică a Ploieștiului se inversează brusc. Tranziția la economia de piață și restructurarea dură a marilor platforme industriale au declanșat un proces de declin demografic susținut. Recensământul din 2002 a consemnat prima scădere a populației după aproape un secol, numărul locuitorilor ajungând la 232.527. Tendința de declin a continuat, datele de la recensământul din 2011 indicând o populație de 209.945 locuitori. Cele mai recente date, de la recensământul din 2021, confirmă continuarea acestui trend, cu o populație de 180.539 de locuitori. Această evoluție negativă este rezultatul combinat al unui spor natural negativ și al unui spor migratoriu negativ. Analiza ratelor de creștere demografică pe intervale intercensitare arată clar această ruptură de paradigmă, de la rate de creștere pozitive în perioada comunistă la rate negative în perioada post-comunistă. Această inversare a trendului reprezintă principala provocare demografică a Ploieștiului contemporan.

Traectoria demografică a Ploieștiului este una a extremelor: o creștere forțată, rapidă și masivă, urmată de un declin la fel de abrupt. Cifrele brute ascund transformări structurale profunde, precum modificarea radicală a structurii familiale în perioada comunistă, cu o tranziție de la gospodăria tradițională la cea nucleară. Similar, declinul post-1990 nu este uniform, afectând în mod diferit diversele grupe de vârstă. Moștenirea istorică definește în mare măsură problemele cu care se confruntă orașul astăzi, de la presiunea pe infrastructură la provocările legate de reconversia zonelor industriale și adaptarea fondului locativ la o populație în scădere și în curs de îmbătrânire.

2.2. Context și comparație: Factori de influență și analiză regională

Evoluția numerică a populației nu poate fi înțeleasă în afara contextului istoric, economic și social. Factorul determinant pentru ascensiunea Ploieștiului a fost dezvoltarea industriei petroliere, care, de la sfârșitul secolului al XIX-lea, a transformat orașul într-un magnet pentru forța de muncă. Statutul de centru industrial a fost consolidat în perioada interbelică,

când marile companii petroliere internaționale și-au stabilit aici sedii și rafinării. Creșterea economică a fost direct tradusă în creștere demografică. Impactul celor două războaie mondiale a fost semnificativ, bombardamentele din Al Doilea Război Mondial, care au vizat industria petrolieră, având un efect devastator și provocând fluctuații temporare ale numărului de locuitori.

Perioada comunistă a introdus o politică de industrializare forțată, Ploieștiul fiind desemnat pilon al industriei socialiste nu doar în domeniul petrolier, ci și în cel al construcțiilor de mașini și al industriei chimice. Acest proces a fost susținut de o politică deliberată de urbanizare, prin care populația rurală era atrasă spre orașe. Construcția masivă de cartiere de locuințe colective a răspuns nevoii acute de spațiu locativ, dar a creat un mediu urban standardizat. Factorii politici, precum decretele pro-nataliste din anii '60, au avut, de asemenea, un impact direct și vizibil asupra curbei demografice, generând valuri de creștere a natalității.

Prăbușirea regimului comunist în 1989 a adus o restructurare economică brutală, principalul motor al declinului demografic post-1990. Declinul marilor întreprinderi de stat a dus la șomaj masiv. Concomitent, liberalizarea circulației a deschis calea emigrației, în special în rândul tinerilor și al forței de muncă înalt calificate, fenomen cunoscut ca "exodul creierelor" (brain drain), cu consecințe pe termen lung asupra vitalității economice și sociale a orașului. Acești factori explică de ce, în ciuda unor perioade de creștere economică după anii 2000, populația orașului a continuat să scadă.

Într-o analiză comparativă regională, traiectoria demografică a Ploieștiului se înscrie în tiparul orașelor industriale din România. La fel ca Piteștiul, Galațiul sau Reșița, a cunoscut o creștere spectaculoasă în perioada comunistă, urmată de un declin abrupt după 1990. Ceea ce particularizează cazul Ploieștiului este o reziliență economică ceva mai mare, datorată proximității față de București și menținerii unui nucleu de activități în sectorul energetic. Totuși, comparația cu orașe precum Cluj-Napoca, Timișoara sau Iași arată că Ploieștiul nu a capitalizat suficient potențialul său. În timp ce aceste centre universitare au devenit poli de creștere în sectorul IT și al serviciilor cu valoare adăugată, Ploieștiul a rămas ancorat într-un model industrial tradițional. Analiza comparativă subliniază necesitatea unei schimbări de viziune, iar înțelegerea acestor factori de influență este fundamentală pentru a contura o strategie de dezvoltare care să re poziționeze Ploieștiul pe harta dezvoltării naționale. Tranziția către capitolul următor, care analizează structura pe vârste a populației, detaliază una dintre consecințele majore ale acestor evoluții: îmbătrânirea demografică.

3. Structura Populației pe Grupe de Vârstă și Gen

Analiza structurii populației pe grupe de vârstă și gen este o componentă esențială a diagnosticului socio-demografic, oferind o imagine detaliată asupra capitalului uman al municipiului Ploiești și a presiunilor demografice viitoare. Acest capitol deconstruiește și interpretează această structură, evidențiind tendințele de îmbătrânire și consecințele acestora asupra echilibrului social și economic. Analiza se concentrează pe patru elemente cheie: piramida vârstelor, indicele de îmbătrânire, ratele de dependență și fenomenul de polarizare socială între generații.

Metodologia acestui capitol se bazează pe prelucrarea datelor statistice oficiale de la recensămintele populației și locuințelor și de la Institutul Național de Statistică. Se construiesc și se analizează piramidele vârstelor pentru a vizualiza transformările structurale. Se calculează indicatori demografici precum indicele de îmbătrânire demografică (numărul de persoane vârstnice la 100 de tineri) și ratele de dependență (raportul dintre populația inactivă și cea activă) pentru a cuantifica presiunea asupra sistemului social. Analiza polarizării sociale utilizează date din studii sociologice și analize de piață pentru a evalua diferențele de atitudini și comportamente între generații, oferind un diagnostic robust, fundamental pentru orientarea politicilor de dezvoltare urbană.

3.1. Piramida vârstelor: O radiografie a structurii demografice

Piramida vârstelor reprezintă instrumentul grafic fundamental pentru vizualizarea și înțelegerea structurii unei populații pe grupe de vârstă și gen. Pentru municipiul Ploiești, analiza comparativă a piramidelor vârstelor de la ultimele recensăminte dezvăluie o transformare profundă și accelerată. Piramida din anul 1992 avea o bază relativ largă, reflectând generațiile numeroase născute în perioada politicii pro-nataliste, însă piramida corespunzătoare recensământului din 2021 prezintă o formă deformată, asemănătoare unei urne. Această formă este caracterizată de o îngustare semnificativă la bază (cohortele de tineri) și o lărgire pronunțată în partea superioară (grupele de vârstă mature și vârstnice), fiind consecința directă a scăderii natalității după 1990 și a creșterii speranței de viață. Această imagine este o radiografie a procesului de îmbătrânire demografică, semnalând o schimbare de paradigmă care impune o reevaluare a politicilor publice în toate domeniile.

Analiza detaliată a piramidei vârstelor pe grupe cinci-ale de vârstă permite identificarea unor "cicatrici" demografice. Se observă cu claritate efectele "decreștelor", generațiile născute imediat după decretul din 1966, care formează în prezent o cohortă numeroasă în segmentul

de vârstă 50-59 de ani. Intrarea treptată a acestei generații la pensie va accentua presiunea asupra sistemului public în următorii 10-15 ani. Pe de altă parte, cohortele de vârstă 20-39 de ani, principalul segment activ economic și reproductiv, sunt vizibil mai reduse numeric, fiind afectate de natalitatea scăzută și de emigrația tinerilor. Dezechilibrele sunt vizibile și în analiza pe genuri: deși la naștere se înregistrează un ușor excedent masculin, la vârstele înaintate se constată o suprafeminizare, datorată speranței de viață mai ridicate a femeilor, cu implicații în structura gospodăriilor de o singură persoană.

Comparația cu piramida vârstelor la nivel național arată că, deși tendința generală de îmbătrânire este comună, intensitatea sa în Ploiești poate indica o atractivitate redusă a orașului pentru populația tânără. La nivelul anului 2021, grupa de vârstă cea mai numeroasă din Ploiești era cea de 50-54 de ani, cu un procent de 8,5% din totalul populației. În contrast, grupa de vârstă 0-14 ani reprezenta doar 14,8%. Acest dezechilibru structural nu este doar o constatare statistică, ci o provocare majoră pentru viitorul orașului, care trebuie să găsească soluții pentru a-și revitaliza capitalul uman și pentru a asigura un echilibru sustenabil între generații.

Implicațiile acestei structuri demografice sunt multiple. O populație îmbătrânită înseamnă o presiune crescută pe sistemul de sănătate și de asistență socială, o piață a muncii cu o forță de muncă în scădere și, potențial, o dinamică economică mai lentă. Nevoile de locuire se modifică, crescând cererea pentru locuințe accesibile, fără bariere arhitecturale, și pentru spații publice sigure, cu mobilier urban adaptat. Pe de altă parte, o populație tânără redusă numeric poate duce la o scădere a inovației și a dinamismului cultural. Prin urmare, analiza piramidei vârstelor este un instrument de prognoză care trebuie să stea la baza deciziilor strategice ale PUG, de la zonificare la planificarea dotărilor.

3.2. Indicele de îmbătrânire și ratele de dependență: Presiunea asupra sistemului social

Pentru a cuantifica riguros procesul de îmbătrânire demografică, se utilizează indicele de îmbătrânire demografică. Acesta se calculează ca raport între populația vârstnică (65 de ani și peste) și populația tânără (0-14 ani), exprimat la 100 de persoane. O valoare peste 100 indică o societate îmbătrânită. În cazul municipiului Ploiești, evoluția acestui indicator este alarmantă: de la o valoare de 44,4 la recensământul din 1992, indicând o populație încă tânără, indicele a ajuns la 161,2 la recensământul din 2021. Această creștere de aproape patru ori în 30 de ani demonstrează viteza excepțională a procesului de îmbătrânire și plasează Ploieștiul în categoria orașelor cu o populație puternic îmbătrânită. Această realitate

generează o presiune crescută pe resursele publice alocate pentru pensii și sănătate, în contextul unei baze de contribuabili în scădere.

Un alt set de indicatori esențiali pentru evaluarea presiunii socio-economice îl reprezintă ratele de dependență. Acestea măsoară raportul dintre populația considerată inactivă (0-14 ani și 65+ ani) și populația activă (15-64 ani). Analiza evoluției acestor rate pentru Ploiești arată o schimbare structurală: în timp ce rata de dependență a tinerilor a scăzut constant după 1990 (datorită reducerii natalității), rata de dependență a vârstnicilor a crescut alert. La nivelul anului 2021, rata de dependență totală în Ploiești era de 52,6%, ceea ce înseamnă că la 100 de persoane active reveneau aproape 53 de persoane dependente. Această cifră, corelată cu tendința de creștere viitoare, subliniază vulnerabilitatea modelului social și economic al orașului.

Analiza spațială a acestor indicatori relevă disparități semnificative la nivel intra-urban. Anumite cartiere, în special cele centrale cu un fond locativ vechi sau cele de blocuri construite în anii '60-'70, prezintă un indice de îmbătrânire mult mai mare decât media pe municipiu. În contrast, noile zone rezidențiale de la periferie pot avea o structură demografică mai tânără. Identificarea acestor "hotspots" demografice este esențială pentru o planificare urbană eficientă. O concentrație mare de persoane vârstnice într-un cartier generează o cerere specifică pentru servicii medicale de proximitate, centre de zi și spații publice accesibile. Ignorarea acestor disparități poate duce la o alocare inefficientă a resurselor.

Pe lângă presiunea economică, creșterea ratelor de dependență a vârstnicilor are și consecințe sociale profunde. Un număr mare de persoane vârstnice, adesea cu venituri reduse și mobilitate limitată, se confruntă cu fenomene de izolare socială și vulnerabilitate. Planificarea urbană poate atenua aceste riscuri prin proiectarea unor spații publice care să încurajeze interacțiunea socială, prin asigurarea accesului la servicii de proximitate și prin susținerea unor programe comunitare intergeneraționale. Astfel, analiza acestor indicatori fundamentează o viziune mai largă asupra unui "oraș pentru toate vârstele", care implică o înțelegere a modului în care diferitele generații coexistă în spațiul urban.

3.3. Polarizarea socială între generații: Atitudini și comportamente

Gestionarea decalajului de valori și comportamente între generații este o provocare majoră. În Ploiești, acest fenomen se manifestă în contrastul dintre generația tânără (20-35 de ani) și cea vârstnică (peste 60 de ani). Aceste cohorte, modelate de experiențe istorice diferite, prezintă viziuni distincte asupra dezvoltării orașului. Tinerii, mai conectați la tendințe globale,

valorizează sustenabilitatea, mobilitatea alternativă (biciclete, trotinete), spațiile publice vibrante și o ofertă culturală diversificată. În contrast, generația vârstnică poate prioritiza siguranța, liniștea și accesul facil la servicii de bază. Aceste diferențe pot genera tensiuni în planificarea urbană dacă nu sunt gestionate corespunzător.

Diferențele se reflectă în preferințele de locuire și modelele de consum. Tinerii sunt atrași de zonele centrale, cu acces la viața culturală, sau de noile ansambluri rezidențiale moderne. Persoanele vârstnice, adesea proprietari în cartierele de blocuri construite înainte de 1990, sunt mai reticente la schimbare. Tiparele de consum cultural sunt, de asemenea, distincte: tinerii frecventează cafenele și spații de co-working, în timp ce vârstnicii preferă parcurile și piețele tradiționale. Planul Urbanistic General trebuie să recunoască această diversitate și să propună soluții care să răspundă nevoilor ambelor grupuri, precum proiectarea de parcuri cu zone dedicate activităților dinamice pentru tineri și zonelor de relaxare pentru seniori.

Tabel comparativ al preferințelor de consum și stil de viață pentru tineri vs. vârstnici, pe baza datelor din studiile de piață:

Domeniu analizat	Tineri (20–35 ani)	Vârstnici (60+ ani)
Preferințe de locuire	Zone centrale sau ansambluri noi; acces la transport alternativ și funcțiuni mixte	Cartiere consolidate; proximitate față de servicii medicale și comerciale de bază
Mobilitate	Bicicletă, trotinetă, transport public, ride-sharing	Transport public clasic, deplasări pietonale scurte
Consum cultural	Cafenele, hub-uri creative, evenimente urbane, festivaluri	Parcuri, piețe tradiționale, evenimente culturale clasice
Spațiu public	Spații flexibile, multifuncționale, cu activități dinamice	Spații liniștite, bănci, zone verzi umbrite
Raportare la tehnologie	Utilizare intensivă a aplicațiilor mobile și serviciilor digitale („Smart City”)	Utilizare limitată; preferință pentru interacțiune directă și servicii la ghișeu
Priorități urbane	Sustenabilitate, regenerare urbană, diversitate funcțională	Siguranță, stabilitate, accesibilitate servicii esențiale

O dimensiune importantă a polarizării este atitudinea față de tehnologie. Tinerii sunt "nativi digitali", utilizând curent aplicațiile mobile și serviciile online, așteptându-se la un "Smart City". În schimb, o parte a populației vârstnice se confruntă cu un "decalaj digital" (digital divide). Deși digitalizarea este o direcție strategică necesară, este crucial ca administrația să mențină și canale de comunicare tradiționale (ghisee fizice) pentru a nu exclude o parte semnificativă a populației. O soluție ar putea fi crearea unor centre comunitare unde tinerii voluntari să ofere asistență digitală persoanelor vârstnice.

În ciuda diferențelor, există numeroase valori și interese comune, precum dorința pentru un mediu curat, siguranță publică sau servicii de sănătate de calitate. Rolul planificării urbane este de a crea un cadru fizic care să faciliteze interacțiunea și înțelegerea reciprocă. Proiectarea unor spații publice de înaltă calitate și dezvoltarea unor proiecte comunitare intergeneraționale pot contribui la reducerea distanței dintre generații.

3.4. Implicații urbanistice ale noii structuri demografice

Transformările structurii demografice au implicații directe asupra politicilor de locuire și adaptării fondului locativ. Scăderea dimensiunii medii a gospodăriilor și creșterea numărului de gospodării unipersonale (în special vârstnici) generează o cerere pentru locuințe de dimensiuni mai mici, accesibile și cu costuri de întreținere reduse. Este necesară adaptarea fondului locativ existent la nevoile persoanelor cu mobilitate redusă, prin programe de eliminare a barierelor arhitecturale și instalarea de lifturi în blocurile vechi. PUG-ul poate răspunde prin reglementări care să încurajeze construcția de apartamente de dimensiuni variate și prin explorarea unor noi tipologii de locuire, precum locuințele protejate pentru seniori sau complexe rezidențiale intergeneraționale.

Planificarea rețelei de dotări și servicii publice este un alt domeniu de impact. O populație îmbătrânită generează o cerere crescută pentru servicii medicale de proximitate, centre de zi pentru vârstnici și servicii de îngrijire la domiciliu. În același timp, scăderea numărului de copii poate duce la o subutilizare a infrastructurii școlare. PUG-ul trebuie să răspundă acestor tendințe printr-o abordare flexibilă, propunând reconversia funcțională a clădirilor publice subutilizate. O școală cu un număr redus de elevi ar putea fi transformată într-un centru comunitar multifuncțional, care să găzduiască o grădiniță, un centru de zi pentru seniori și spații culturale, devenind un pol de viață comunitară.

Designul spațiului public reprezintă a treia direcție majoră de intervenție. Pentru a răspunde nevoilor unei populații îmbătrânite, este esențială crearea unui mediu sigur și confortabil

pentru pietoni, prin lărgirea trotuarelor, instalarea de bănci și asigurarea unui iluminat public adecvat. În același timp, pentru a menține orașul atractiv pentru tineri, este necesară crearea unor spații publice vibrante, care să permită organizarea de evenimente și practicarea sporturilor urbane. Cheia este multifuncționalitatea și designul incluziv. Un parc modern poate integra un loc de joacă, un skatepark, aparate de fitness și o zonă de relaxare, devenind un spațiu de întâlnire pentru întreaga comunitate.

În concluzie, structura demografică este un factor fundamental de design urban. Un PUG care ignoră aceste realități este sortit eșecului. Recomandările acestui studiu trebuie să se traducă în prevederi concrete în cadrul Regulamentului Local de Urbanism și în propuneri de proiecte strategice. De la standarde privind accesibilitatea clădirilor la ghiduri de design pentru spațiul public, întregul PUG trebuie filtrat prin prisma acestei noi realități demografice. Această analiză servește drept punte către capitolul următor, care va explora diversitatea etnică și confesională.

4. Structura Etnică și Confesională

Acest capitol continuă analiza socio-demografică a municipiului Ploiești, adăugând un nou strat de complexitate prin explorarea diversității etno-culturale și religioase. Diversitatea este o componentă definitorie a structurii sociale a unui oraș modern, iar acest studiu prezintă un portret detaliat al comunităților care alcătuiesc peisajul uman al Ploieștiului. Obiectivul este de a oferi o imagine clară asupra componenței etnice și confesionale, bazată pe datele oficiale, și de a deschide o discuție despre provocările și oportunitățile pe care această diversitate le generează pentru coeziunea socială și dezvoltarea urbană.

Metodologia acestui capitol se bazează pe analiza datelor statistice provenite de la Recensământul Populației și Locuințelor din 2021 (RPL 2021), care reprezintă sursa de autoritate pentru structura etnică și confesională. Se realizează o analiză cantitativă a distribuției populației pe principalele etnii și confesiuni, identificând ponderea fiecărui grup în totalul populației municipiului. Analiza este completată de o perspectivă calitativă, prin consultarea unor studii sociologice și documente strategice locale, pentru a identifica nevoile specifice ale comunităților minoritare și pentru a evalua stadiul politicilor de incluziune.

Demersul răspunde unor întrebări fundamentale:

1. Care este componența etnică a municipiului Ploiești?
2. Cum contribuie diversitatea la identitatea culturală a orașului?
3. Ce politici sunt necesare pentru a asigura incluziunea tuturor grupurilor?

Limitele analizei sunt date de gradul de detaliere al datelor statistice și de subiectivitatea declarării apartenenței etnice sau religioase, însă studiul oferă o bază solidă pentru o planificare urbană sensibilă la diversitatea culturală.

4.1. Structura etnică a populației

Analiza structurii etnice a populației municipiului Ploiești, conform datelor RPL 2021, relevă o imagine complexă, dominată de o majoritate covârșitoare a populației de etnie română, dar completată de prezența unor comunități minoritare cu o istorie și o contribuție semnificativă la viața orașului. Din totalul populației stabile a municipiului care și-a declarat etnia (165.539 de persoane), 149.295 de persoane s-au declarat români, reprezentând 90,3%. Această omogenitate majoritară este o caracteristică a multor orașe din România, însă ea nu maschează importanța și specificul grupurilor minoritare. Dintre acestea, cea mai numeroasă

comunitate este cea a romilor, care, conform datelor oficiale, numără 2.422 de persoane, reprezentând 1,5% din populația cu etnie declarată. Cifra reală ar putea fi superioară, având în vedere tendința de sub-declarare a acestei etnii, cauzată de teama de discriminare sau de procese complexe de auto-identificare. Pe lângă comunitatea romă, în Ploiești există și alte minorități, deși cu o pondere numerică mult mai redusă, precum maghiarii (161 de persoane), germanii, evreii, armenii sau grecii, fiecare cu o moștenire culturală distinctă. Acest mozaic etnic, deși dominat de componenta românească, este o resursă culturală care poate contribui la bogăția și dinamismul orașului. Distribuția teritorială a acestor comunități nu este uniformă, existând tendința de concentrare a anumitor grupuri etnice, în special a comunității rome, în anumite zone sau cartiere ale orașului, un aspect care necesită o analiză aprofundată din perspectiva coeziunii sociale și a accesului la servicii.

Evoluția istorică a diversității etnice în Ploiești este strâns legată de dezvoltarea sa economică și de evenimentele istorice care au marcat regiunea. Rolul de centru comercial și, ulterior, de capitală a industriei petroliere, a atras în oraș, de-a lungul timpului, o populație diversă. "Comunități precum cea evreiască, greacă sau armeană au jucat un rol important în viața economică și culturală a orașului în perioada interbelică, contribuind la dezvoltarea comerțului, a meșteșugurilor și a vieții intelectuale." [p: Stahl, Henri H., „Gânditori și curenți de istorie socială românească”, 1998]. Evenimentele tragice ale secolului XX, precum Holocaustul și politicile de naționalizare din perioada comunistă, au dus la o diminuare drastică a acestor comunități. Pe de altă parte, industrializarea forțată a atras în Ploiești muncitori din toate colțurile țării, contribuind la o omogenizare culturală, dar și la crearea unor noi comunități, inclusiv a celei rome, adesea stabilite la periferia zonelor industriale. Înțelegerea acestei traiectorii istorice este esențială pentru a aprecia corect configurația etnică actuală și pentru a dezvolta politici de incluziune care să recunoască și să valorizeze contribuția fiecărui grup la istoria și identitatea orașului. PUG-ul poate juca un rol în acest sens, prin protejarea și punerea în valoare a patrimoniului material lăsat de aceste comunități, precum sinagogi, biserici armenesti sau clădiri cu o arhitectură specifică.

Provocările contemporane legate de structura etnică vizează asigurarea coeziunii sociale și combaterea oricăror forme de discriminare sau excluziune. Deși la nivel declarativ Ploieștiul este un oraș tolerant, în practică, anumite comunități, în special cea romă, se confruntă cu dificultăți în accesul la educație, la servicii de sănătate de calitate, la locuri de muncă stabile sau la o locuire decentă. Aceste probleme sunt adesea concentrate în anumite zone ale orașului, creând "buzunare" de sărăcie și marginalizare, care reprezintă o provocare majoră

pentru o dezvoltare urbană echitabilă. Politicile de incluziune trebuie să fie proactive, vizând atât îmbunătățirea condițiilor de viață, cât și promovarea dialogului intercultural. Acest lucru poate fi realizat prin programe educaționale, evenimente culturale care celebrează diversitatea sau proiecte de dezvoltare comunitară care implică activ locuitorii din zonele marginalizate. PUG-ul trebuie să transpună aceste provocări în propuneri concrete, de exemplu, prin localizarea strategică a unor noi dotări publice în zonele defavorizate sau prin reglementări care să încurajeze mixitatea socială în noile dezvoltări rezidențiale. Această abordare integrată este singura care poate transforma diversitatea etnică dintr-o potențială sursă de tensiune într-un motor real de dezvoltare.

4.2. Structura confesională și diversitatea religioasă

Analiza structurii confesionale a populației municipiului Ploiești este strâns legată de cea etnică, reflectând aceleași tendințe de diversitate și evoluții istorice. Conform datelor RPL 2021, din totalul de 157.388 de persoane care și-au declarat religia, 145.550 (reprezentând 92,5%) sunt de religie ortodoxă. Această dominantă a creștinismului ortodox este o caracteristică la nivel național și reflectă rolul istoric central pe care Biserica Ortodoxă Română l-a jucat în viața comunităților locale. Pe lângă cultul majoritar, în Ploiești coexistă o varietate de alte culte și confesiuni. Dintre cultele creștine, cele mai reprezentate sunt cultul penticostal (1.327 de persoane, 0,8%), cultul romano-catolic (1.061 de persoane, 0,7%), cultul adventist de ziua a șaptea (494 de persoane) și cel baptist (227 de persoane), fiecare având o comunitate activă și lăcașuri de cult recunoscute în peisajul urban. Prezența acestor confesiuni este o mărturie a pluralismului religios. De asemenea, deși numeric reduse, comunitățile mozaică și musulmană au o prezență istorică în oraș, sinagoga și geamia fiind repere importante ale diversității culturale și arhitecturale. Un număr de 2.829 de persoane (1,8%) s-au declarat "fără religie", atei sau agnostici.

Cartografierea lăcașurilor de cult oferă o imagine spațială a diversității religioase. Majoritatea bisericilor ortodoxe istorice sunt concentrate în zona centrală, multe fiind clasate ca monumente istorice. Lăcașurile de cult ale celorlalte confesiuni sunt distribuite mai dispart pe teritoriul municipiului, unele fiind construcții recente. PUG-ul trebuie să recunoască importanța tuturor acestor lăcașuri, nu ca simple clădiri, ci ca centre ale vieții comunitare și repere de identitate. Aceasta implică asigurarea protecției monumentelor istorice și reglementarea construcției de noi lăcașuri de cult pentru o integrare armonioasă în contextul urban. De asemenea, planificarea trebuie să asigure accesibilitatea la aceste lăcașuri și să gestioneze eventualele conflicte de vecinătate (locuri de parcare, zgomot). Dialogul cu

reprezentanții tuturor cultelor este esențial pentru a înțelege nevoile specifice și pentru a găsi soluții echilibrate.

Dincolo de coexistență, diversitatea religioasă poate fi un factor activ în promovarea dialogului intercultural și a coeziunii sociale. "Ritualurile nu sunt doar acțiuni simbolice, ci momente de efervescență colectivă în care grupul social își reafirmă unitatea și își revitalizează conștiința colectivă." [p: Durkheim, Emile, „The Elementary Forms of Religious Life”, The Free Press, 1995]. Multe organizații religioase sunt implicate în viața socială a orașului, prin programe caritabile, activități educaționale sau evenimente culturale deschise publicului larg. Administrația locală poate juca un rol de facilitator, încurajând proiectele inter-confesionale care promovează valorile comune ale toleranței și solidarității. Organizarea unor evenimente culturale comune sau crearea unui consiliu inter-confesional consultativ ar putea fi direcții de acțiune benefice. PUG-ul poate sprijini rolul social pozitiv pe care comunitățile religioase îl joacă, de exemplu, prin alocarea de terenuri pentru centre comunitare atașate lăcașurilor de cult sau prin includerea acestora în rețelele de servicii sociale la nivel de cartier. Această perspectivă deschide calea către subcapitolul final, care abordează politicile de incluziune.

4.3. Coeziune socială și politici de incluziune

Asigurarea coeziunii sociale într-o comunitate diversă reprezintă o provocare a planificării urbane contemporane. Coeziunea nu înseamnă omogenizare, ci crearea unui cadru în care diferențele sunt respectate, iar toți cetățenii au șanse egale de a participa la viața economică, socială și politică. Pentru Ploiești, sunt necesare politici de incluziune active, care să promoveze interacțiunea și înțelegerea reciprocă. "Opresiunile de rasă, clasă și gen sunt interconectate și se consolidează reciproc, creând o experiență unică de subordonare." [p: Collins, Patricia Hill, „Black Feminist Thought”, Routledge, 2000]. Diagnosticul anterior a arătat riscuri legate de marginalizarea anumitor grupuri, în special a comunității rome, și de existența unor decalaje socio-economice. Prin urmare, politicile de incluziune trebuie să fie integrate și multi-dimensionale.

Un pilon fundamental este educația. Asigurarea accesului egal la o educație de calitate pentru copiii din toate grupurile etnice este esențială pentru mobilitatea socială. Aceasta implică măsuri de combatere a segregării școlare, programe de sprijin pentru elevii din medii defavorizate și formarea cadrelor didactice în spiritul interculturalității. Programele de tip "școală după școală" în cartierele cu o populație romă numeroasă sau numirea unor mediatori

școlari s-au dovedit a fi instrumente eficiente. PUG-ul poate contribui prin asigurarea unei distribuții echitabile a dotărilor educaționale și prin crearea unor centre educaționale comunitare în zonele defavorizate.

Al doilea pilon este cel economic, vizând incluziunea pe piața muncii. Combaterea discriminării la angajare și promovarea programelor de formare și reconversie profesională adaptate nevoilor grupurilor minoritare sunt esențiale. Parteneriatele între administrația locală, agențiile pentru ocuparea forței de muncă, ONG-uri și companii private pot facilita acest proces. Organizarea unor târguri de locuri de muncă țintite sau subvenționarea angajatorilor care încadrează persoane din grupuri vulnerabile pot fi măsuri cu impact direct. Susținerea antreprenoriatului în rândul minorităților, prin programe de micro-credite și consultanță, este de asemenea importantă. O economie locală incluzivă, care valorifică potențialul întregii forțe de muncă, este o economie mai puternică.

Al treilea pilon se referă la participarea la viața publică și culturală. Vocea comunităților minoritare trebuie auzită în procesul decizional, iar cultura lor trebuie celebrată în spațiul public. Acest lucru se poate realiza prin sprijinirea asociațiilor etnice, organizarea de festivaluri interculturale, crearea unor spații dedicate expresiei culturale a minorităților sau asigurarea reprezentării acestora în consiliile consultative locale. PUG-ul poate contribui prin protejarea patrimoniului cultural al minorităților și prin reglementarea spațiului public ca loc al întâlnirii, nu al separării. Crearea unui oraș incluziv este un proces pe termen lung, care necesită un angajament constant. Prin integrarea acestor principii în viziunea sa strategică, PUG-ul municipiului Ploiești poate pune bazele unei comunități mai juste și mai unite. Această discuție despre coeziune și incluziune face o tranziție naturală către capitolul următor, care va analiza în detaliu dinamica naturală și migratorie, factori ce remodelează constant peisajul social al orașului.

5. Dinamica Naturală și Migratorie a Populației

Echilibrul dintre nașteri și decese (mișcarea naturală) și fluxurile de intrare-ieșire a persoanelor (mișcarea migratorie) determină direct traiectoria demografică a municipiului Ploiești. Acest capitol explorează forțele motrice din spatele fluctuațiilor populației, cuantificând fenomenele, analizând cauzele și evaluând consecințele acestora pentru a fundamenta politici urbanistice proactive care să răspundă eficient provocării declinului demografic.

Metodologia se concentrează pe analiza cantitativă a datelor statistice oficiale pentru a asigura rigoarea și obiectivitatea concluziilor. Se utilizează date de la Institutul Național de Statistică privind numărul de născuți-vii, numărul de decese, numărul de persoane care și-au stabilit domiciliul în Ploiești și numărul celor care au plecat, pentru a calcula indicatorii cheie: rata natalității, rata mortalității, sporul natural, sporul migratoriu și sporul total. Analiza seriilor de timp identifică tendințele pe termen mediu și lung, completată de o descompunere a datelor pe grupe de vârstă, gen și nivel de educație pentru a contura un profil detaliat al migrației. Deși acoperirea statistică a migrației internaționale reprezintă o limitare, abordarea oferă o imagine de ansamblu solidă și operațională pentru procesul de planificare.

5.1. Mișcarea Naturală a Populației: Natalitate, Mortalitate și Spor Natural

Mișcarea naturală a populației în Ploiești, în perioada post-comunistă, relevă o tendință clară și persistentă de declin. Rata natalității, numărul de născuți-vii la 1.000 de locuitori, a înregistrat o scădere accentuată după anul 1990, ca urmare a unor transformări sociale și economice profunde precum liberalizarea accesului la metode contraceptive, creșterea incertitudinii economice și schimbarea modelelor familiale. Deși au existat perioade de ușoară revenire, tendința pe termen lung a rămas negativă, plasând Ploieștiul într-un regim de fertilitate scăzută, mult sub nivelul de înlocuire a generațiilor. La nivelul anului 2021, rata natalității înregistra o valoare de 7,5‰, cifră care semnalează o vitalitate demografică redusă.

În paralel, rata mortalității (decese la 1.000 de locuitori) a manifestat o tendință de creștere lentă, dar constantă, o consecință directă a procesului de îmbătrânire demografică. Pe măsură ce generațiile numeroase născute în perioada postbelică înaintează în vârstă, numărul absolut al deceselor crește, chiar dacă speranța de viață la naștere a înregistrat progrese. Principalele cauze de deces se aliniază la tiparul național, fiind dominate de bolile cardiovasculare,

afecțiunile oncologice și bolile aparatului respirator. La nivelul anului 2021, rata mortalității era de 15,1‰, o valoare semnificativ superioară ratei natalității.

Consecința directă a acestei evoluții divergente este instalarea unui spor natural negativ, cunoscut ca declin demografic natural. Sporul natural a devenit negativ în Ploiești încă de la începutul anilor 1990. La nivelul anului 2021, sporul natural înregistra o valoare de -1.792 persoane, ceea ce înseamnă că, doar prin mișcare naturală, populația municipiului a scăzut considerabil. Acest deficit demografic structural afectează pe termen lung potențialul de dezvoltare al orașului, prin reducerea resursei de muncă și prin accentuarea procesului de îmbătrânire.

Implicațiile acestui spor natural negativ sunt profunde. Pe plan economic, reducerea populației tinere duce la o presiune crescută asupra sistemului de pensii și de sănătate. Pe plan social, o comunitate îmbătrânită poate manifesta un dinamism redus și o capacitate mai mică de inovare. Din perspectiva planificării urbane, un spor natural negativ constant poate semnala o subutilizare a dotărilor precum școlile sau grădinițele, generând o presiune pentru redimensionarea serviciilor publice. Deși politicile de stimulare a natalității au o eficacitate limitată la nivel local, administrația poate contribui indirect la crearea unui mediu prietenos pentru familiile cu copii prin dezvoltarea infrastructurii preșcolare, crearea de spații publice de calitate și politici de locuire accesibile.

5.2. Dinamica Migratorie: Fluxuri Interne și Internaționale

Mișcarea migratorie are potențialul de a contrabalansa declinul demografic, cu condiția ca orașul să fie suficient de atractiv pentru a atrage și a reține locuitori. În perioada post-comunistă, Ploieștiul s-a confruntat cu un bilanț migratoriu intern complex și fluctuant. În primii ani după 1990, orașul a continuat să fie un pol de atracție pentru populația din mediul rural al județului Prahova, însă, treptat, acest rol s-a diminuat pe fondul restructurării industriale.

În ultimele două decenii, s-a conturat un fenomen de suburbanizare. O parte a populației active, în special familiile tinere, a început să migreze dinspre municipiul Ploiești către comunele limitrofe precum Blejoi, Păulești, Berceni, Bucov sau Bărcănești, în căutarea unei calități mai bune a locuirii. Acest flux de ieșire duce la pierderea unei părți a populației active și educate. În același timp, Ploieștiul continuă să atragă populație din zone mai îndepărtate ale județului sau din alte județe, în special tineri care vin pentru studii sau locuri de muncă.

Bilanțul final al acestei migrații interne este însă negativ; la nivelul anului 2021, soldul migratoriu intern (diferența dintre sosiri și plecări) înregistra o valoare de -2.316 persoane.

Migrația internațională reprezintă componenta cu cel mai puternic impact negativ. Deschiderea granițelor și oportunitățile economice din țările Europei de Vest au alimentat un exod masiv al forței de muncă, în special în rândul populației tinere și active. Principalele țări de destinație au fost Italia, Spania, Germania și Marea Britanie. Acest fenomen de "brain drain" a dus la pierderea unei resurse umane valoroase și la accentuarea procesului de îmbătrânire. Deși o parte a emigranților se întorc, contribuind la economia locală prin remitențe, impactul net rămâne profund negativ. Pe de altă parte, imigrația internațională în Ploiești este un fenomen redus numeric, reprezentat în principal de studenți străini, muncitori detașați sau persoane stabilite prin căsătorie. Prin urmare, soldul migratoriu internațional contribuie decisiv la declinul populației.

Implicațiile acestor dinamici sunt complexe. Emigrația masivă a dus la depopulare și îmbătrânire, dar a generat și un flux de remitențe. Suburbanizarea generează o presiune crescută asupra infrastructurii din comunele limitrofe și crește dependența de transportul auto. Pentru PUG, provocarea este de a transforma Ploieștiul într-un oraș mai atractiv, capabil să atragă și să rețină rezidenți. Acest lucru implică o abordare integrată, care să vizeze crearea de locuri de muncă bine plătite, îmbunătățirea calității mediului urban, dezvoltarea serviciilor publice și crearea unei oferte culturale și de agrement competitive.

5.3. Bilanțul Demografic Total și Profilul Migrației

Bilanțul demografic total, calculat prin însumarea sporului natural cu sporul migratoriu, confirmă pentru Ploiești tendința clară de declin. Datele din ultimii ani arată că ambele componente au contribuit la această evoluție. La nivelul anului 2021, sporul total al populației a fost de -4.108 persoane (-1.792 din spor natural și -2.316 din sold migratoriu intern, fără a include migrația internațională necuantificată precis). Această scădere constantă are implicații pe termen lung asupra tuturor aspectelor vieții urbane.

Este esențială înțelegerea profilului celor care pleacă și al celor care sosesc. Persoanele care emigrează sunt preponderent din categoria de vârstă activă (25-45 de ani), cu un nivel de educație mediu și superior, motivația principală fiind de natură economică. Acest profil confirmă fenomenul de "brain drain". Pe de altă parte, persoanele care imigrează în Ploiești provin, în principal, din alte localități ale județului Prahova, având un profil divers: tineri pentru studii, muncitori calificați sau necalificați, și persoane care se mută pentru reîntregire

familială. Se observă și un flux redus de specialiști străini detașați la companiile multinaționale.

Această dinamică creează provocări pentru piața muncii și coeziunea socială. Plecarea forței de muncă calificate duce la un deficit de personal în sectoare cheie, în timp ce sosirea unei populații cu un nivel de calificare diferit poate crea presiuni asupra serviciilor sociale. PUG-ul trebuie să răspundă prin politici de retenție a talentelor (mediu economic atractiv, calitate a vieții) și politici de integrare pentru noii veniți (formare profesională, acces la locuințe și servicii).

În concluzie, diagnosticul dinamicii populației arată o situație îngrijorătoare, caracterizată de un declin structural. Această realitate impune o decizie strategică fundamentală în cadrul PUG: Ploieștiul trebuie să își asume ca obiectiv strategic fie gestionarea controlată a declinului (un scenariu de tip "shrinking city"), fie inversarea tendinței prin politici active de atragere a populației. Prima variantă ar putea însemna redimensionarea infrastructurii și concentrarea serviciilor, în timp ce a doua variantă ar presupune crearea de noi zone de dezvoltare și investiții masive în atractivitatea urbană. Această alegere strategică este una dintre cele mai importante decizii pe care PUG-ul trebuie să le fundamenteze. Tranziția către capitolul despre structura populației după nivelul de educație se face natural, aprofundând una dintre caracteristicile cheie ale capitalului uman, factor determinant atât în decizia de a migra, cât și în capacitatea orașului de a atrage noi locuitori.

6. Structura Populației după Nivelul de Educație

Capitalul uman al municipiului Ploiești reprezintă o resursă strategică fundamentală, iar evaluarea structurii populației după nivelul de educație este esențială pentru a fundamenta politici de dezvoltare urbană coerente. Într-o economie globală bazată pe cunoaștere, nivelul de instruire al locuitorilor influențează direct competitivitatea economică, capacitatea de inovare și calitatea generală a vieții.

Acest demers analitic vizează o evaluare multi-dimensională a peisajului educațional din Ploiești. Se pornește de la o analiză cantitativă a datelor statistice de la ultimul recensământ (RPL 2021) și de la Institutul Național de Statistică, pentru a contura distribuția populației pe niveluri de școală absolvite. Analiza este corelată cu date privind piața muncii pentru a evalua gradul de potrivire dintre competențele oferite de sistemul educațional și cerințele economiei locale. Pe baza acestor date, se poate afirma că nivelul de educație al populației este un factor determinant pentru competitivitatea economică a orașului, iar problematica centrală o constituie decalajul dintre oferta educațională și cererea de pe piața muncii.

6.1. Nivelul de Instruire și Structura Capitalului Uman

Capitalul uman, definit ca stocul de cunoștințe, competențe și abilități ale populației, reprezintă motorul principal al dezvoltării economice și sociale. Pentru municipiul Ploiești, analiza structurii populației după nivelul de instruire oferă o imagine clară asupra calității acestei resurse. Datele de la recensământul din 2021 indică o distribuție complexă: 52,4% din populația rezidentă de peste 10 ani are studii medii (liceale și postliceale), reflectând tradiția industrială și tehnică a orașului. Ponderea absolvenților de studii superioare este de 18,9%, o cifră care, deși în creștere, necesită o analiză comparativă pentru a evalua competitivitatea regională. În același timp, persistă un segment de 2,6% al populației cu un nivel redus de educație (studii primare sau fără școală absolvită), concentrat adesea în zonele urbane marginalizate. Acest segment se confruntă cu un risc ridicat de excluziune socială, reprezentând o provocare majoră. Rata de părăsire timpurie a școlii în județul Prahova, de 13,4% în 2021, este un indicator de alarmă care semnalează o erodare a bazei viitorului capital uman. Nivelul de alfabetizare funcțională și competențele digitale ale populației adulte sunt aspecte calitative esențiale, care influențează direct capacitatea de adaptare la o economie în continuă schimbare.

Tabelul 6.1: Distribuția populației rezidente de 10 ani și peste după nivelul de școală absolvit la RPL 2021

Nivel de educație	Populație	Procent (%)
Studii superioare	32.186	18,9
Studii medii (postliceal, liceal, profesional)	89.289	52,4
Studii gimnaziale	33.722	19,8
Studii primare	4.316	2,5
Fără școală absolvită	187	0,1
Nivel de educație necunoscut/neclasificabil	10.638	6,2
Total	170.338	100,0

Sursă: Institutul Național de Statistică, Recensământul Populației și Locuințelor 2021

Analiza distribuției spațiale a nivelului de educație la nivel intra-urban relevă disparități semnificative. Zonele rezidențiale centrale și anumite cartiere noi concentrează o populație cu un nivel de educație superior, în timp ce zonele periferice sau fostele cartiere muncitorești prezintă o pondere mai mare a persoanelor cu un nivel de instruire scăzut. Această segregare educațională poate accentua inegalitățile sociale. Corelarea hărții nivelului de educație cu cea a veniturilor, a calității locuirii și a accesului la servicii publice este esențială pentru a înțelege complexitatea excluziunii sociale și pentru a fundamenta intervenții urbanistice integrate, precum localizarea unor noi centre de formare profesională în cartierele defavorizate. Corelația dintre nivelul de educație și statutul ocupațional este directă: rata de ocupare crește semnificativ odată cu nivelul de educație. Un nivel ridicat al șomajului în rândul tinerilor cu studii superioare ar putea semnală un decalaj între specializările oferite și cererea reală a angajatorilor.

Capitalul uman este o resursă dinamică, modelată de fluxurile migratorii. Fenomenul de "brain drain", plecarea specialiștilor cu înaltă calificare, poate eroda semnificativ capitalul uman al Ploieștiului. Invers, capacitatea orașului de a atrage "creiere" – studenți, cercetători, specialiști – este un indicator al atractivității sale. Politicile urbane trebuie să vizeze atragerea și retenția talentelor, combinând crearea de oportunități de carieră în sectoare inovatoare cu îmbunătățirea calității vieții urbane (ofertă culturală, spații publice de calitate, mediu curat). Identificarea nevoilor de formare profesională continuă și de reconversie pentru populația

adultă este crucială. O populație bine educată și adaptabilă este cea mai importantă garanție pentru un viitor prosper. Această analiză a stocului de capital uman creează puntea de legătură către evaluarea sistemului care îl produce: oferta educațională a municipiului.

6.2. Oferta Educațională a Municipiului Ploiești

Sistemul educațional al municipiului Ploiești reprezintă principalul mecanism de formare și dezvoltare a capitalului uman local. Rețeaua de învățământ a orașului este complexă și diversificată, acoperind toate nivelurile. La nivel preuniversitar, Ploieștiul dispune de o rețea extinsă de 104 unități de învățământ, incluzând creșe, grădinițe, școli gimnaziale și licee, distribuite pe întreg teritoriul administrativ. O analiză detaliată trebuie să evalueze calitatea infrastructurii. Starea fizică a multor clădiri școlare, unele de patrimoniu, necesită investiții în reabilitare, modernizare și eficientizare energetică. Dotarea cu laboratoare moderne, echipamente IT și materiale didactice adecvate este esențială pentru un proces educațional de calitate, adaptat secolului XXI. Distribuția spațială a unităților și arondarea acestora influențează accesibilitatea și pot genera presiuni pe anumite școli considerate "de elită".

Învățământul liceal din Ploiești oferă o gamă variată de specializări, reflectând tradiția industrială și culturală a orașului. Existența unor colegii naționale de prestigiu, precum Colegiul Național "Ion Luca Caragiale" și Colegiul Național "Mihai Viteazul", constituie un punct forte, atrăgând elevi performanți din întregul județ. Învățământul profesional și tehnic (licee tehnologice cu profiluri de petrol, mecanică, electrotehnică) joacă un rol crucial în formarea forței de muncă. O provocare majoră este adaptarea continuă a acestor specializări la cerințele pieței muncii. Parteneriatele strânse între liceele tehnologice și companiile locale, prin programe de învățământ dual sau stagii de practică, sunt esențiale pentru a asigura relevanța competențelor. PUG-ul poate sprijini acest demers prin facilitarea localizării unor noi campusuri școlare integrate sau prin crearea unor zone funcționale dedicate care să combine educația cu producția și inovarea.

Tabelul: Unități de învățământ preuniversitar de prestigiu din Ploiești

Nume Unitate	Specializări principale
Colegiul Național "Ion Luca Caragiale"	Matematică-Informatică, Științe ale Naturii, Filologie
Colegiul Național "Mihai Viteazul"	Matematică-Informatică, Științe ale Naturii, Științe Sociale

Nume Unitate	Specializări principale
Colegiul Național "Alexandru Ioan Cuza"	Științe Sociale, Filologie, Științe ale Naturii
Liceul Tehnologic "Lazăr Edeleanu"	Tehnician în industria petrolieră, Tehnician chimist
Colegiul Economic "Virgil Madgearu"	Tehnician în activități economice, Turism

Sursă: Analiză pe baza datelor de la Inspectoratul Școlar Județean Prahova

Prezența Universității Petrol-Gaze (UPG), cu aproximativ 7.850 de studenți, reprezintă un activ strategic major, conferind Ploieștiului statutul de centru universitar. Cu o tradiție în domeniul ingineriei de petrol și gaze, UPG și-a diversificat oferta educațională, incluzând programe de inginerie mecanică și electrică, informatică, științe economice și litere. Universitatea este principalul furnizor de specialiști cu studii superioare și un motor de inovare. Colaborarea dintre UPG și mediul de afaceri este crucială pentru transferul tehnologic. Dezvoltarea unui parc științific și tehnologic în proximitatea campusului ar consolida acest parteneriat. Atractivitatea universității pentru studenți din alte localități contribuie la vitalitatea demografică, generând cerere pentru locuințe și servicii. PUG-ul trebuie să susțină dezvoltarea campusului universitar și integrarea sa în structura urbană. Calitatea întregii oferte educaționale se măsoară prin succesul absolvenților pe piața muncii.

6.3. Corelația dintre Educație și Piața Muncii

Analiza corelației dintre sistemul educațional și piața muncii este esențială pentru a evalua alinierea capitalului uman la nevoile economiei locale. Un decalaj semnificativ poate duce la șomaj structural, deficit de forță de muncă și o competitivitate economică redusă. La Ploiești, tradiția industrială și restructurarea economică fac această problemă deosebit de relevantă. Există o percepție în rândul angajatorilor că programele de studiu din învățământul profesional și tehnic nu sunt întotdeauna adaptate la tehnologiile moderne. Pe de altă parte, în sectoarele emergente, precum IT și serviciile cu valoare adăugată, există un deficit de specialiști, deoarece oferta educațională locală nu a răspuns suficient de rapid.

Identificarea sectoarelor economice cu deficit de forță de muncă calificată este un pas esențial. Dialogul constant cu mediul de afaceri, prin camere de comerț și studii de piață, poate furniza informații valoroase. Domenii precum ingineria specializată în noile tehnologii energetice, IT-

ul (programare, administrare rețele, securitate cibernetică), dar și meserii tehnice (sudori, electricieni, operatori CNC) sunt probabil deficitare. Odată identificate aceste nevoi, este necesară o acțiune coordonată între Inspectoratul Școlar, Universitate și companii pentru a adapta oferta educațională prin introducerea de noi specializări, actualizarea curriculumului și dezvoltarea sistemului de învățământ dual. PUG-ul poate sprijini aceste demersuri prin rezervarea de terenuri pentru viitoare campusuri de învățământ dual sau prin crearea de facilități urbanistice pentru companiile care investesc în programe de formare.

Tabelul decalajului dintre competențele cerute de piață:

Domeniu	Cerințe ale pieței muncii	Ofertă educațională locală	Tip de decalaj identificat
IT & digitalizare	Programare, securitate cibernetică, administrare rețele	Număr limitat de specializări și capacitate redusă	Deficit de specialiști
Tehnologii verzi / energie	Inginerie în energii regenerabile, eficiență energetică	Specializări tehnice tradiționale	Adaptare lentă la noile domenii
Industrie automatizată	Operatori CNC, mentenanță robotică, automatizare	Profil industrial clasic, echipamente uneori depășite	Neactualizare tehnologică
Servicii cu valoare adăugată	Analiză date, management proiecte, competențe digitale	Accent pe formare tehnică tradițională	Dezechilibru competențe soft & digitale
Formare profesională continuă	Reconversie rapidă, certificări scurte, flexibilitate	Ofertă limitată de programe pentru adulți	Insuficiență învățare pe tot parcursul vieții

Într-o economie dinamică, formarea profesională inițială nu mai este suficientă. Învățarea pe tot parcursul vieții devine o necesitate. Pentru Ploiești, reconversia forței de muncă din sectoarele tradiționale către noile domenii competitive este o prioritate strategică. Acest lucru presupune dezvoltarea unei oferte flexibile de cursuri de scurtă durată, programe postuniversitare sau certificări recunoscute, în parteneriat cu universitatea locală și furnizori de formare. Este important ca aceste programe să fie accesibile adulților, oferind orare flexibile sau module online. Administrația locală poate acționa ca un catalizator, prin cofinanțarea programelor de reconversie pentru șomeri sau prin crearea unui centru municipal pentru orientare în carieră. O forță de muncă adaptabilă este cheia rezilienței economice.

În concluzie, alinierea dintre educație și piața muncii necesită o viziune strategică și o colaborare instituționalizată. PUG-ul poate crea cadrul fizic favorabil, dar succesul depinde de un efort comun. Recomandările vizează atât sistemul educațional, cât și politicile de dezvoltare economică. Crearea unui consiliu local consultativ pentru educație și ocupare, care să reunească reprezentanți ai școlilor, universității, companiilor și administrației, ar putea fi un prim pas instituțional. Această discuție despre capitalul uman deschide calea către capitolul următor, care va aprofunda analiza populației active și a structurii ocupaționale.

7. Populația Activă și Structura Ocupațională

Populația activă a municipiului Ploiești este resursa fundamentală care determină vitalitatea economică și potențialul de dezvoltare al orașului. Analiza pieței forței de muncă, prin prisma structurii sale ocupaționale și a dinamicii sale, oferă o imagine clară asupra sănătății economiei locale, a gradului său de specializare și a capacității de adaptare la noile provocări globale. Acest demers urmărește o înțelegere aprofundată a profilului economic al orașului, prin studierea distribuției forței de muncă pe sectoare de activitate, a statutului profesional și prin identificarea principalelor ramuri economice care generează locuri de muncă, pentru a fundamenta politici publice coerente, menite să sprijine dezvoltarea economică sustenabilă.

Metodologia acestui capitol îmbină analiza cantitativă a datelor statistice cu interpretarea lor în contextul socio-economic specific. Sunt utilizate date de la Institutul Național de Statistică și de la Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă (AJOFM) Prahova pentru a analiza indicatori precum rata de activitate, rata de ocupare și rata șomajului. Problematika centrală o reprezintă dependența istorică a Ploieștiului de industria prelucrătoare și vulnerabilitatea care decurge de aici, iar analiza oferă o bază solidă pentru a contura măsuri de diversificare economică.

7.1. Populația Activă Economic: Rata de Activitate și Ocupare

Populația activă din punct de vedere economic reprezintă resursa umană disponibilă pentru producția de bunuri și servicii, incluzând atât persoanele ocupate, cât și șomerii. La nivelul municipiului Ploiești, rata de activitate a populației în vârstă de muncă (15-64 de ani) se situa la 65,5%, conform datelor INS. Această valoare indică gradul de mobilizare a resursei umane, o rată scăzută putând semnala existența unui număr mare de persoane descurajate sau inactive din alte motive (studenți, casnice). O analiză aprofundată a populației inactive este importantă pentru a înțelege cauzele non-participării și pentru a fundamenta politici de activare.

Rata de ocupare, definită ca ponderea populației ocupate în totalul populației în vârstă de muncă, este un indicator mai relevant pentru sănătatea economiei locale, măsurând capacitatea acesteia de a absorbi forța de muncă. În Ploiești, rata de ocupare era de 63,1%, diferența față de rata de activitate fiind dată de nivelul șomajului. Evoluția acestui indicator a urmat ciclurile economice naționale, cu creșteri în perioadele de expansiune și scăderi în cele de criză. Disparități importante se manifestă pe grupe de vârstă, tinerii confruntându-se cu

dificultăți la intrarea pe piața muncii, iar persoanele mai în vârstă având o rată de ocupare mai redusă.

Statutul profesional oferă o imagine calitativă a pieței muncii. În Ploiești, specific unui mediu urban industrializat, majoritatea covârșitoare a populației ocupate are statutul de salariat. Ponderea altor categorii, precum patronii sau lucrătorii pe cont propriu, este relativ redusă, ceea ce poate semnală un dinamism antreprenorial scăzut. Stimularea spiritului antreprenorial devine astfel o direcție importantă pentru politicile de dezvoltare economică, pentru a diversifica structura profesională și a crește reziliența economiei locale

Tabelul: Principalii indicatori ai pieței muncii în Municipiul Ploiești

Indicator	Valoare (%)	Sursă
Rata de activitate (15-64 ani)	65,5	INS
Rata de ocupare (15-64 ani)	63,1	INS
Rata șomajului înregistrat (2022)	1,5	AJOFM Prahova

Sursă: Date prelucrate din documentele de fundamentare PUG

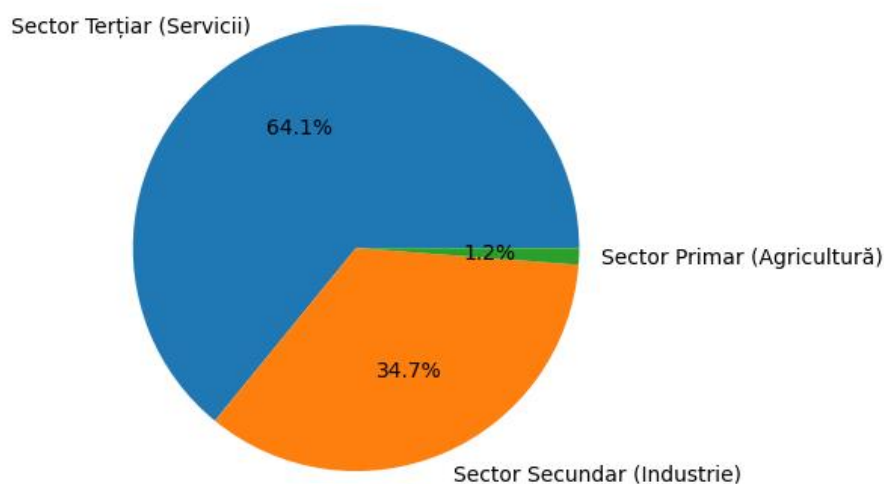
7.2. Structura Ocupațională pe Sectoare Economice

Structura populației ocupate reflectă specializarea productivă a orașului. La nivelul municipiului Ploiești, datele relevă o structură specifică unui centru industrial matur, în tranziție lentă spre o economie bazată pe servicii. Sectorul secundar (industria prelucrătoare și construcțiile) deține o pondere de 34,7% din totalul locurilor de muncă. Ramurile tradiționale, precum fabricarea produselor de cocserie și a celor obținute din prelucrarea țițeiului, industria chimică și construcțiile de mașini, rămân angajatori importanți. Deși această bază industrială reprezintă un atu prin know-how-ul acumulat, ea constituie și o vulnerabilitate din cauza sensibilității la crizele globale.

Sectorul terțiar (serviciile) a devenit principalul angajator, cu o pondere de 64,1%. În cadrul acestuia, comerțul deține o pondere semnificativă, reflectând rolul Ploieștiului de centru comercial regional. Alte ramuri importante sunt transporturile, sănătatea și administrația publică. O provocare majoră este creșterea ponderii serviciilor cu valoare adăugată mare, care necesită forță de muncă înalt calificată. Domenii precum serviciile informatice, cercetarea-dezvoltarea sau consultanța de afaceri ("servicii bazate pe cunoaștere") sunt relativ modeste,

indicând un potențial de creștere nevalorificat. PUG-ul poate contribui la stimularea acestor sectoare prin crearea de zone dedicate (parcuri tehnologice, hub-uri creative). Sectorul primar (agricultura) are o pondere neglijabilă.

Diagrama: Structura populației ocupate pe sectoare economice

Sursă: Date prelucrate din documentele de fundamentare PUG

Analiza la nivel de ramuri detaliate și a principalilor angajatori evidențiază dominanța marilor companii din sectorul energetic și al industriei prelucrătoare. O dependență excesivă de un număr mic de angajatori mari poate crea vulnerabilități în cazul unor restructurări. Prin urmare, o strategie prudentă trebuie să vizeze și stimularea dezvoltării unui țesut dens de întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri), care oferă o mai mare flexibilitate. Este esențial ca politicile de dezvoltare urbană să fie corelate cu această dinamică, asigurând terenurile și infrastructura necesară sectoarelor competitive.

7.3. Analiza Fenomenului de Șomaj

Rata șomajului înregistrat în Ploiești a cunoscut fluctuații semnificative, influențate de restructurările industriale și de ciclurile economice. Deși la nivelul anului 2022 rata șomajului se situa la un nivel redus, de 1,5%, această cifră nu surprinde întreaga complexitate a fenomenului, deoarece nu include persoanele descurajate sau pe cele care lucrează în economia informală. Este necesară o analiză aprofundată a structurii șomajului pentru a formula politici de intervenție eficiente.

Una dintre cele mai grave forme este șomajul de lungă durată (peste 12 luni), care duce la deprofesionalizare și risc crescut de excluziune socială. O altă problemă majoră este șomajul în rândul tinerilor, cauzat de lipsa de experiență. La fel de vulnerabile sunt și persoanele de peste 50 de ani, care, odată disponibilizate, se reintegrează cu dificultate. Analiza datelor de la AJOFM Prahova privind structura șomerilor pe durată, grupe de vârstă și nivel de educație este esențială pentru a identifica grupurile vulnerabile.

Cauzele șomajului în Ploiești sunt, în mare parte, de natură structurală. Decalajul dintre competențele oferite de sistemul de educație și cele cerute de o economie în schimbare este una dintre principalele probleme. "Munca devine individualizată, dezagregată în performanță și reintegrată în rezultat printr-o multitudine de sarcini interconectate. Apare o nouă diviziune între 'networkers' și forța de muncă generică." [p: Castells, Manuel, „The Rise of the Network Society, With a New Preface, Volume I: The Information Age: Economy, Society, and Culture”, Wiley-Blackwell, 2010][FTT: parafrază din memorie — necesită verificare în sursa originală (pagina/capitolul exact)]. Acest "mismatch" structural necesită o reformă a sistemului de educație și formare. O altă cauză este concentrarea economiei locale pe un număr restrâns de sectoare, ceea ce o face vulnerabilă. Diversificarea economică este, prin urmare, cea mai eficientă politică de combatere a șomajului pe termen lung.

7.4. Politici de Ocupare și Diversificare Economică

Combaterea șomajului necesită o abordare integrată, combinând politicile active de pe piața muncii cu o strategie proactivă de dezvoltare economică.

Politicile active, gestionate de AJOFM, includ:

- informarea și consilierea profesională;
- medierea muncii;
- programe de formare profesională;
- acordarea de stimulente financiare pentru angajatori.

Eficiența acestor măsuri depinde de adaptarea lor la cererea reală a pieței, necesitând o colaborare strânsă cu mediul de afaceri.

Dincolo de aceste măsuri, este necesară o viziune care să vizeze crearea de noi locuri de muncă. Strategia de dezvoltare a Ploieștiului, susținută de PUG, trebuie să sprijine sectoare economice noi, cu potențial de creștere. Pe baza atuurilor existente (universitate, poziție geografică),

domenii precum IT și software, serviciile de afaceri (BPO), logistica sau industriile creative ar putea reprezenta noi piloni. Atragerea investițiilor în aceste sectoare necesită un pachet de măsuri coerente: crearea de parcuri tehnologice și incubatoare de afaceri, oferirea de facilități fiscale și investiții în calitatea vieții urbane.

Tabelul: Matrice de corelare între problemele de pe piața muncii și politicile de intervenție

Problemă Identificată	Politică de Intervenție Propusă	Instrument PUG
Șomaj structural / "Mismatch"	Programe de reconversie profesională în IT & tehnologii verzi	Creare zonă funcțională pentru parc tehnologic (RUP o8)
Șomaj juvenil	Programe de internship și ucenicie; sprijin pentru start-up-uri	Alocare de spații pentru incubatoare de afaceri
Șomaj de lungă durată	Întreprinderi de economie socială; consiliere personalizată	Facilități urbanistice pentru întreprinderi sociale
Dependența de industria tradițională	Atragere de investiții în servicii cu valoare adăugată mare	Crearea unui cadru urbanistic flexibil pentru clădiri de birouri

Stimularea antreprenoriatului este o altă componentă esențială. Crearea unui mediu prietenos pentru start-up-uri poate genera un număr semnificativ de noi locuri de muncă. Măsurile de sprijin pot include: crearea de hub-uri și spații de co-working, programe de mentorat și facilitarea accesului la finanțare. PUG-ul poate sprijini această direcție prin alocarea de spații în zone de reconversie pentru incubatoare de afaceri. O strategie eficientă de ocupare trebuie să acționeze pe două planuri: pe de o parte, să sprijine reintegrarea șomerilor; pe de altă parte, să stimuleze crearea de noi oportunități economice prin diversificare și antreprenoriat.

8. Analiza Forței de Muncă și a Fenomenului de Șomaj

Acest capitol aprofundează analiza pieței muncii din municipiul Ploiești, cu o atenție specială acordată fenomenului complex al șomajului, care reprezintă o problemă socială majoră, cu implicații profunde asupra calității vieții și a sustenabilității dezvoltării urbane. Demersul investighează cauzele structurale, consecințele sociale și direcțiile de acțiune necesare pentru a construi o piață a muncii mai incluzivă și mai rezilientă.

Metodologia integrează o analiză cantitativă a datelor oficiale de la Institutul Național de Statistică și Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Prahova, cu o interpretare calitativă a contextului local, pentru a oferi o imagine completă a problematicii. Analiza se concentrează pe identificarea grupurilor vulnerabile, pe înțelegerea șomajului de lungă durată și pe evaluarea politicilor de ocupare. Capitolul se încheie cu formularea unor propuneri de măsuri integrate, în acord cu viziunea strategică a Planului Urbanistic General.

8.1. Rata șomajului și structura sa: Un diagnostic al pieței muncii locale

Rata șomajului înregistrat în municipiul Ploiești, deși la nivelul anului 2022 se situa la o valoare redusă de 1,5%, ascunde vulnerabilități structurale persistente. Acest indicator, calculat ca raport procentual între numărul de șomeri înregistrați și populația activă, oferă o imagine de ansamblu asupra dezechilibrului dintre cererea și oferta de forță de muncă. Evoluția sa în ultimul deceniu relevă o traiectorie complexă, influențată de ciclurile economice naționale și de restructurările industriei locale. O rată a șomajului constant superioară mediei naționale sau regionale ar semnaliza probleme de atractivitate economică sau un decalaj structural între competențele forței de muncă și cerințele pieței. Înțelegerea acestor realități este fundamentală pentru a trece de la o abordare generală la intervenții țintite și eficiente.

Dincolo de cifra agregată, analiza structurii șomajului este indispensabilă pentru un diagnostic corect, deoarece fenomenul afectează disproporționat anumite categorii de populație. O primă axă de analiză este cea a structurii pe grupe de vârstă. Datele arată constant o incidență mai mare a șomajului în rândul tinerilor (15-24 de ani), fenomen cunoscut ca șomaj juvenil, cauzat de lipsa de experiență și de un sistem educațional insuficient conectat la piața muncii. O altă categorie vulnerabilă este cea a persoanelor de peste 45 de ani, care se reintegrează cu dificultate din cauza devalorizării competențelor și a discriminării pe criterii de vârstă. Analiza după nivelul de educație confirmă că persoanele cu o calificare redusă sunt cele mai expuse riscului de a intra și a rămâne în șomaj.

O dimensiune importantă în diagnosticul pieței muncii este șomajul structural, care apare atunci când există un decalaj fundamental între competențele forței de muncă și cele cerute de angajatori. În Ploiești, cu o moștenire industrială puternică, riscul este semnificativ. Restructurarea întreprinderilor din sectoarele tradiționale (petrochimie, construcții de mașini) a lăsat un număr mare de muncitori cu specializări care nu mai sunt cerute. În același timp, noile sectoare (IT, servicii de afaceri, tehnologii verzi) se confruntă cu un deficit de personal. "Munca devine individualizată, dezagregată în performanță și reintegrată în rezultat printr-o multitudine de sarcini interconectate. Apare o nouă diviziune între 'networkers' și forța de muncă generică." [p: Castells, Manuel, „The Rise of the Network Society, With a New Preface, Volume I: The Information Age: Economy, Society, and Culture”, Wiley-Blackwell, 2010] [FTT: parafrază din memorie — necesită verificare în sursa originală (pagina/capitolul exact)]. Această nepotrivire (mismatch) este o barieră majoră și necesită programe ample de reconversie profesională.

Analiza teritorială a șomajului oferă perspective valoroase. Cartografierea ratei șomajului la nivel de cartiere poate evidenția zone de concentrare a sărăciei și excluziunii sociale, unde șomajul este corelat cu condiții de locuire precare și acces limitat la servicii. Aceste zone necesită o abordare integrată, combinând măsurile de ocupare cu intervenții sociale și de îmbunătățire a spațiului public. PUG-ul poate contribui la reducerea acestor disparități prin localizarea strategică a unor noi parcuri industriale sau incubatoare de afaceri în proximitatea acestor zone, facilitând accesul locuitorilor la noi locuri de muncă.

8.2. Politici de ocupare și șomajul de lungă durată

Evaluarea politicilor de ocupare a forței de muncă, gestionate în principal de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă (AJOFM), este crucială. Acestea se împart în politici pasive (indemnizația de șomaj) și politici active (cursuri de formare, subvenționarea angajatorilor, consiliere). O analiză a ratelor de succes ale acestor programe în Ploiești poate oferi o imagine a impactului lor. O comparație cu bune practici din alte orașe europene similare ar putea evidenția lacune sau oportunități, precum dezvoltarea programelor de ucenicie sau de antreprenoriat social.

Cea mai mare provocare o reprezintă șomajul de lungă durată (peste 12 luni), care duce la decalificare profesională, izolare socială și risc crescut de sărăcie. O pondere ridicată a șomerilor de lungă durată în totalul șomerilor din Ploiești ar semnala ineficiența politicilor active și existența unor bariere structurale (discriminare, lipsa de competențe adaptate). Combaterea

acestui fenomen necesită o abordare personalizată, care să combine consilierea psihologică cu formarea profesională și sprijinul pentru angajare.

Eficiența politicilor de ocupare depinde de un parteneriat solid între autoritățile publice (AJOFM, primărie), furnizorii de educație (școli, universitate), mediul de afaceri și ONG-uri. Crearea unui "pact local pentru ocupare" ar putea instituționaliza acest dialog și ar permite o mai bună corelare a politicilor cu nevoile economiei locale. Companiile pot oferi informații despre competențele necesare, permițând furnizorilor de formare să își adapteze curriculumul. Primăria poate acționa ca un catalizator, facilitând aceste parteneriate. În prezent, gradul de colaborare inter-instituțională poate fi un punct slab, necesitând o atenție sporită.

Planul Urbanistic General poate juca un rol indirect, dar important, în susținerea ocupării. Prin deciziile sale de planificare spațială, PUG-ul poate crea un mediu favorabil dezvoltării economice. Măsurile pot include:

- a) Alocarea de terenuri pentru parcuri industriale sau tehnologice.
- b) Îmbunătățirea accesibilității și a infrastructurii în zonele economice.
- c) Promovarea mixității funcționale pentru a permite dezvoltarea de mici afaceri la nivel de cartier.
- d) Reglementări care să sprijine reconversia funcțională a zonelor industriale dezafectate, facilitând tranziția la noile sectoare economice.

Această perspectivă integrată este esențială pentru ca politicile de ocupare să fie parte a unei viziuni mai largi despre viitorul economic al orașului.

8.3. Măsuri de reintegrare și reconversie profesională

Formularea unor măsuri concrete de reintegrare și reconversie profesională este o prioritate strategică. O primă direcție de acțiune este dezvoltarea de programe de formare profesională continuă și reconversie, în parteneriat cu angajatorii din sectoarele în creștere. Acestea ar trebui să se concentreze pe competențe practice în domenii precum tehnologiile digitale, eficiența energetică, serviciile de îngrijire sau meseriile tehnice moderne (ex: operator CNC). O inițiativă specifică ar putea fi crearea unui "Centru Municipal pentru Reconversie Profesională și Antreprenoriat", care să ofere servicii integrate de consiliere, formare și sprijin pentru inițierea de afaceri.

Pentru șomerii de lungă durată, măsurile standard pot fi insuficiente, fiind necesar un sprijin complex. O abordare eficientă este cea a economiei sociale și a întreprinderilor de inserție. Acestea pot activa în domenii precum serviciile de curățenie, reciclarea deșeurilor sau ateliere de reparații, oferind un mediu de lucru protejat unde persoanele vulnerabile își pot redobândi competențele. Municipality poate sprijini aceste întreprinderi prin facilități fiscale, cedarea de spații neutilizate sau prin contractarea unor servicii prin clauze sociale.

Stimularea antreprenoriatului este o altă direcție strategică. Crearea unui mediu de afaceri prietenos pentru start-up-uri implică simplificarea procedurilor administrative, oferirea de consultanță și crearea de incubatoare de afaceri sau spații de co-working. Programele de micro-finanțare, implementate în parteneriat cu băncile locale, pot debloca potențialul antreprenorial. PUG-ul poate contribui prin alocarea, în zonele de reconversie funcțională, a unor spații specifice pentru incubatoare de afaceri și hub-uri creative, creând "ecosisteme" locale de inovare.

Succesul acestor măsuri depinde de crearea de noi locuri de muncă, obiectiv legat de strategia generală de dezvoltare economică. Atragerea de investiții în sectoare cu valoare adăugată mare este crucială și presupune o abordare integrată: dezvoltarea infrastructurii (parcuri industriale), investiții în capitalul uman (educație) și îmbunătățirea calității vieții urbane (mediu, cultură). Politicile de ocupare trebuie să facă parte dintr-o viziune mai largă, care să repositioneze Ploieștiul ca un oraș atractiv pentru investiții și talente. Această discuție face tranziția spre capitolul următor, care va analiza dinamica fondului locativ.

9. Dinamica Fondului Locativ și a Gospodăriilor

Interdependența dintre evoluția structurii gospodăriilor și dinamica fondului de locuințe din municipiul Ploiești fundamentează necesarul viitor de locuințe și politicile de locuire coerente. Transformările demografice și sociale se reflectă direct în cererea de spațiu locativ, iar starea și structura fondului locativ existent determină capacitatea orașului de a răspunde acestor nevoi. Metodologia acestui capitol îmbină analiza datelor statistice de la Institutul Național de Statistică, în special de la recensămintele populației și locuințelor, pentru a examina evoluția numărului și mărimii medii a gospodăriilor, structura fondului locativ după proprietate, vechime și confort. Aceste date sunt utilizate pentru a calcula indicatori relevanți și a elabora proiecții privind necesarul de locuințe, utilizând metoda ratelor de creștere a gospodăriilor. Analiza este completată prin cartografierea zonelor cu locuire precară, pe baza unor criterii precum supraaglomerarea, lipsa accesului la utilități sau starea avansată de degradare a clădirilor, oferind o bază solidă pentru a răspunde provocărilor legate de accesibilitatea locuințelor și calitatea mediului de viață în Ploiești.

9.1. Structura gospodăriilor

Scăderea dimensiunii medii a gospodăriei în municipiul Ploiești, care a ajuns la 2,18 persoane conform datelor Recensământului Populației și Locuințelor din 2021 (RPL 2021), și creșterea accelerată a numărului de gospodării unipersonale reprezintă tendințele demografice centrale care modelează cererea de locuințe. Această evoluție este o consecință directă a scăderii ratei natalității, a creșterii speranței de viață și a modificării modelelor familiale, cu o tranziție de la gospodăriile extinse la modelul familiei nucleare. Gospodăriile unipersonale sunt compuse în principal din două categorii: tineri care amână formarea unei familii și persoane vârstnice, în special femei văduve. Această transformare structurală generează o cerere crescută pentru locuințe de dimensiuni mai mici, precum garsonierele și apartamentele cu două camere, în detrimentul celor mari, familiale, specifice perioadei comuniste.

An Recensământ	Număr Gospodării	Populație Totală	Dimensiune Medie Gospodărie (persoane)
1992	87.143	252.715	2,90
2002	86.121	232.527	2,70
2011	85.345	209.945	2,46

An Recensământ	Număr Gospodării	Populație Totală	Dimensiune Medie Gospodărie (persoane)
2021	82.531	180.539	2,18

Sursă: Date prelucrate de la Institutul Național de Statistică (INS)

Deși populația totală a municipiului a scăzut constant după 1992, numărul total de gospodării a înregistrat un declin mult mai lent, reflectând procesul de diviziune a familiilor. La nivelul anului 2021, în Ploiești erau înregistrate 82.531 de gospodării, în timp ce numărul de locuințe convenționale era de 89.281. Acest excedent aparent de locuințe trebuie analizat cu prudență, luând în considerare calitatea și gradul real de ocupare, multe locuințe putând fi vacante, utilizate sezonier sau într-o stare avansată de degradare.

Structura gospodăriilor după numărul de membri confirmă această tendință. Datele de la RPL 2021 arată că ponderea dominantă o dețin gospodăriile formate din una (34,1%) sau două persoane (32,8%), acestea reprezentând cumulativ 66,9% din total. Gospodăriile mari, formate din patru sau mai multe persoane, au devenit din ce în ce mai rare (sub 10%). Această realitate demografică trebuie să se reflecte în mod direct în politicile de locuire și în structura noilor ansambluri rezidențiale pentru a evita dezechilibre pe piața imobiliară. Analiza calitativă a gospodăriilor, după statutul ocupațional, nivelul de venit sau tipul de proprietate, este necesară pentru a identifica grupurile vulnerabile care se confruntă cu dificultăți în accesarea unei locuințe decente.

9.2. Fondul locativ

Fondul locativ al municipiului Ploiești, de 89.281 de unități locative la RPL 2021, este eterogen, marcat de coexistența unor tipologii și standarde de confort diferite. 89,2% dintre locuințe sunt situate în clădiri de apartamente (locuințe colective), o moștenire a politicii de urbanizare din perioada comunistă (1960-1990). Aceste ansambluri ridică probleme de stare tehnică, eficiență energetică și calitatea spațiilor publice aferente. Locuințele individuale dețin o pondere redusă și sunt concentrate în zona centrală, semicentrală și în anumite zone periferice. Această structură, dominată de locuirea la bloc, modelează stilul de viață și nevoile de infrastructură.

Analiza fondului locativ după vechime este critică. O pondere semnificativă a blocurilor de apartamente, construite înainte de 1990, se confruntă cu un grad avansat de uzură fizică și morală, necesitând intervenții urgente de consolidare seismică (în special cele construite

înainte de 1977), reabilitare termică și modernizare a instalațiilor. Fondul locativ construit după 1990 este mai redus, dar mai diversificat, incluzând atât ansambluri rezidențiale noi, cât și locuințe individuale, cu o calitate variabilă. PUG-ul trebuie să adreseze ambele segmente: să creeze cadrul pentru un program amplu de reabilitare a fondului vechi și să impună standarde de calitate ridicate pentru noile dezvoltări.

Perioada de Construcție	Număr Locuințe	Procent (%)
Înainte de 1919	1.832	2,1
1919 - 1945	4.678	5,2
1946 - 1970	22.385	25,1
1971 - 1980	26.832	30,0
1981 - 1990	17.039	19,1
După 1990	16.515	18,5

Sursă: Date prelucrate de la INS, RPL 2021

Gradul de confort și dotare cu utilități este ridicat, Ploieștiul beneficiind de o acoperire aproape totală cu rețele de apă, canalizare, energie electrică și gaze naturale. Totuși, pot exista zone la periferia extremă sau în "buzunare" de locuire precară unde accesul nu este garantat. Structura proprietății este dominată de locuința în proprietate privată (97,7% la RPL 2021), o realitate rezultată în urma privatizării masive de la începutul anilor '90. Aceasta oferă stabilitate rezidențială, dar îngreunează mobilitatea forței de muncă și implementarea proiectelor de reabilitare în ansamblurile colective. Dezvoltarea unei piețe a chiriilor funcțională și a unui sector de locuințe publice este necesară pentru a crește flexibilitatea pieței locative.

9.3. Necesar de locuințe

Estimarea necesarului de locuințe pe termen mediu și lung este un exercițiu de prognoză esențial pentru o planificare urbană responsabilă. Metodologia de calcul ia în considerare trei componente: 1. necesarul generat de dinamica demografică, 2. necesarul de înlocuire a fondului locativ uzat și 3. necesarul pentru îmbunătățirea standardelor de locuire. Chiar și într-un scenariu de stagnare a populației, necesarul de locuințe poate fi pozitiv dacă

dimensiunea medie a gospodăriei continuă să scadă. Necesarul de înlocuire este determinat de starea tehnică a fondului locativ, în special a clădirilor cu risc seismic sau uzură avansată. A treia componentă vizează reducerea supraaglomerării.

Aplicarea acestei metodologii pentru Ploiești, pe baza scenariilor demografice, generează o plajă de valori. Într-un scenariu optimist de creștere, necesarul ar putea fi de ordinul a mii de unități, în timp ce într-un scenariu pesimist de declin, acesta s-ar concentra pe componenta de înlocuire. PUG-ul trebuie să opereze cu aceste scenarii, propunând o strategie flexibilă, cu zone de dezvoltare prioritare și zone de rezervă. Această abordare etapizată previne un deficit de locuințe, dar și o extindere urbană inutilă.

Necesarul trebuie analizat și structural. Cererea se orientează către locuințe de dimensiuni mici, adaptate gospodăriilor unipersonale. PUG-ul poate influența oferta prin reglementări care să încurajeze diversitatea tipologică. De asemenea, este crucial să se abordeze necesarul de locuințe accesibile pentru categoriile cu venituri mici prin politici publice active: construcția de locuințe sociale, subvenționarea chiriilor sau impunerea unui procent de locuințe accesibile în proiectele private. Decizia strategică între dezvoltare compactă (densificare) și dezvoltare extensivă (extindere intravilan) este fundamentală. Estimarea necesarului de locuințe, corelată cu analiza capacității de dezvoltare a intravilanului existent (prin reconversia zonelor brownfield), va oferi datele necesare pentru a fundamenta această decizie.

9.4. Locuire precară

Locuirea precară în Ploiești este concentrată în "buzunare" de marginalizare, adesea la periferie, în foste zone industriale sau de-a lungul căilor ferate. Acest fenomen include locuințe improvizate fără acces la utilități, supraaglomerare sau clădiri cu grad avansat de degradare. O primă etapă esențială este identificarea și cartografierea precisă a acestor zone.

Caracteristicile locuirii precare variază: construcții ilegale pe terenuri fără proprietate clară, clădiri din materiale recuperate, supraaglomerare și lipsa accesului la servicii de bază precum apa potabilă, canalizarea sau energia electrică. Profilul socio-economic al locuitorilor este, de regulă, unul al vulnerabilității, incluzând persoane cu venituri foarte mici, fără loc de muncă stabil și adesea aparținând minorității rom. Rezolvarea acestei probleme necesită o abordare integrată, multi-dimensională, care să combine îmbunătățirea condițiilor de locuire cu integrarea socială și economică.

Abordarea include trei direcții de acțiune:

1. reglementarea situației juridice a terenurilor și clădirilor;
2. îmbunătățirea infrastructurii (extinderea rețelelor de utilități, reabilitarea clădirilor sau relocarea în locuințe sociale);
3. incluziunea socio-economică (programe de formare profesională, sprijin pentru angajare, mediere școlară).

PUG-ul poate juca un rol important prin desemnarea acestor zone ca arii de intervenție prioritară, permițând accesarea de fonduri pentru regenerare urbană. Prin reglementări urbanistice specifice, se pot stabili indicatori adaptați care să permită construcția de locuințe decente și accesibile și se pot rezerva terenuri pentru dotări publice. De asemenea, PUG-ul trebuie să asigure conectivitatea acestor zone cu restul orașului pentru a evita crearea de ghetouri izolate.

10. Condiții de Locuire și Acces la Utilități

Calitatea vieții rezidențiale din municipiul Ploiești este determinată de două dimensiuni critice și interconectate: condițiile de confort ale fondului locativ și gradul de accesibilitate la rețelele de utilități. Diagnosticul acestor componente relevă o realitate complexă, marcată de o acoperire cantitativă bună a serviciilor, dar și de probleme calitative majore, generate de un fond locativ îmbătrânit și de o infrastructură edilitară care necesită modernizări. Analiza fundamentează politici publice menite să îmbunătățească standardele de locuire, cu o atenție specială acordată nevoilor specifice ale unei populații în plină transformare demografică, în special ale segmentului în curs de îmbătrânire.

Demersul metodologic integrează date statistice oficiale, rezultatele consultărilor publice și analizele socio-urbanistice pentru a contura o imagine multidimensională. Se utilizează date de la Recensământul Populației și Locuințelor din 2021 și date operaționale de la furnizorii de utilități pentru a evalua starea tehnică a clădirilor și gradul de acoperire cu servicii. Problematika centrală identificată este decalajul dintre standardele de locuire contemporane și realitatea unui fond construit dominat de locuințe colective vechi. În consecință, analiza se structurează pe trei axe: 1. confortul locativ și starea tehnică a fondului construit; 2. accesul la servicii și utilități publice, cu un focus pe sustenabilitatea SACET; 3. nevoile specifice de locuire și aplicarea principiilor de design universal.

10.1. Confortul Locativ și Starea Fondului Construit

Calitatea condițiilor de locuire în Ploiești este definită de moștenirea perioadei de industrializare socialistă, care a generat un fond locativ format în proporție de 89,2% din locuințe colective. O pondere covârșitoare a acestor blocuri, construite înainte de 1990, se apropie de finalul duratei normale de viață, prezentând un grad avansat de uzură fizică. Probleme precum infiltrațiile la terase, degradarea fațadelor și starea precară a instalațiilor comune sunt larg răspândite. Vulnerabilitatea seismică a clădirilor construite înainte de 1977 (32,4% din fondul total de dinainte de 1990) reprezintă un risc major, confirmat de profesioniștii din administrația locală, care consideră consolidarea seismică o prioritate absolută. Aceste aspecte conturează imaginea unui fond locativ îmbătrânit, care necesită investiții masive în reabilitare pentru a oferi condiții de locuire sigure și decente.

Eficiența energetică a clădirilor este o altă componentă esențială, cu impact direct asupra costurilor de întreținere și a mediului. Majoritatea blocurilor vechi au fost proiectate fără criterii de eficiență energetică, generând pierderi mari de căldură. Deși programele de

reabilitare termică au avut un impact pozitiv, este necesară o accelerare a procesului, prin mecanisme de finanțare atractive. O abordare integrată, care să includă modernizarea instalațiilor și instalarea de surse de energie regenerabilă, ar aduce beneficii superioare. PUG-ul poate sprijini acest demers prin reglementări care să condiționeze autorizarea anumitor lucrări de îmbunătățirea performanței energetice, aliniindu-se la necesitatea de creștere a calității fondului locativ.

Calitatea locuirii este puternic influențată de spațiile adiacente. Spațiile comune din interiorul blocurilor sunt adesea neglijate, iar spațiul exterior este ocupat haotic de autoturisme, cu zone verzi degradate. Regenerarea acestor spații inter-blocurilor reprezintă o oportunitate majoră, adresând direct principala nemulțumire a cetățenilor. Această direcție este susținută de propunerea strategică **SUP 15: Programul "Spații Vii între Blocuri"**, care vizează transformarea acestor zone prin design participativ. PUG-ul trebuie să creeze cadrul normativ pentru aceste intervenții, prin elaborarea unor ghiduri de design și prin inițierea unor proiecte-pilot, transformând astfel o problemă cronică într-o resursă pentru creșterea coeziunii comunitare.

10.2. Accesul la Servicii și Utilități Publice

Municipiul Ploiești beneficiază de un grad de acoperire aproape total cu rețele de utilități publice de bază (apă potabilă, canalizare, energie electrică, gaze naturale). Provocarea principală nu este extinderea, ci modernizarea rețelelor existente, multe dintre acestea fiind vechi și generând pierderi semnificative. Coordonarea investițiilor operatorilor de utilități cu planurile de dezvoltare ale municipalității este esențială, o disfuncționalitate majoră semnalată de profesioniști fiind lipsa de corelare a planurilor. PUG-ul trebuie să asigure această corelare, integrând planurile de investiții în infrastructura edilitară în strategia sa teritorială.

O componentă critică este sistemul de alimentare centralizată cu energie termică (SACET), care se confruntă cu probleme structurale: pierderi mari, costuri ridicate și un număr crescut de debranșări, probleme larg recunoscute de cetățeni. Este necesară o strategie pe termen lung, care să opteze între o modernizare radicală (investiții în rețele și cogenerare) și o tranziție controlată către soluții alternative. PUG-ul trebuie să ofere cadrul spațial pentru această strategie, asigurând coridoare tehnice pentru modernizarea rețelelor sau reglementând condițiile de instalare a noilor surse.

Accesul la servicii publice de proximitate (comerț, educație, sănătate) este un factor determinant al calității locuirii. Conceptul "orașului de 15 minute" este un standard în planificarea modernă. Analiza distribuției spațiale a serviciilor în Ploiești relevă dezechilibre: zona centrală este bine deservită, în timp ce multe cartiere periferice sunt deficitare, obligând locuitorii la deplasări zilnice motorizate. PUG-ul trebuie să promoveze mixitatea funcțională și dezvoltarea de centre de cartier prin reglementări care să încurajeze "parterele active" pe anumite străzi și prin alocarea de terenuri pentru noi dotări publice în zonele deficitare. O rețea echilibrată de servicii de proximitate contribuie la creșterea calității vieții, reducerea traficului și consolidarea comunităților.

10.3. Nevoi Specifice de Locuire și Design Universal

Procesul de îmbătrânire a populației generează nevoi specifice de locuire. Persoanele vârstnice, adesea cu mobilitate redusă și risc de izolare socială, necesită un mediu construit adaptat, care să le permită o viață independentă și activă. Aceasta implică aplicarea principiilor de "design universal" – crearea de spații accesibile tuturor, indiferent de vârstă sau abilități. La nivelul locuinței, sunt necesare eliminarea pragurilor, băi adaptate și instalarea de lifturi în clădirile vechi. La nivelul spațiului public, designul universal impune trotuare largi și fără obstacole, rampe de acces și mobilier urban ergonomic. PUG-ul trebuie să transforme designul universal într-o regulă, prin introducerea de standarde de accesibilitate obligatorii în Regulamentul Local de Urbanism pentru toate intervențiile noi sau modernizările.

Dezvoltarea unor tipologii de locuire specifice pentru seniori este necesară. Modelul tradițional devine adesea nesustenabil. Alternative precum locuințele protejate sau apartamentele pentru seniori, care combină independența cu accesul la servicii comune (asistență medicală, socializare), pot oferi soluții sigure și confortabile. PUG-ul poate stimula astfel de proiecte prin alocarea de terenuri în zone adecvate și prin facilități urbanistice. O altă soluție inovatoare este locuirea intergenerațională, unde complexe rezidențiale sunt proiectate pentru a găzdui atât tineri, cât și seniori, încurajând interacțiunea între generații.

Asigurarea accesului la servicii de sănătate de proximitate și la oportunități de socializare este la fel de importantă. Un număr mare de persoane vârstnice necesită o rețea densă de cabinete medicale, centre de zi și servicii de îngrijire la domiciliu. PUG-ul trebuie să identifice zonele cu o concentrație mare de populație vârstnică și să asigure deservirea corespunzătoare. Crearea unui "oraș prietenos cu vârstnicii" este un obiectiv strategic. O astfel de abordare

aduce beneficii întregii comunități, deoarece un oraș accesibil pentru seniori este un oraș mai bun pentru toți. Această analiză a condițiilor de locuire deschide calea către următorul capitol, care va investiga distribuția spațială a populației și a densităților, pentru a fundamenta localizarea optimă a acestor servicii.

11. Distribuția Spațială a Populației și Densități

Analiza distribuției spațiale a populației traduce datele statistice într-o hartă vie a presiunilor și nevoilor urbane, transformând demografia dintr-un concept abstract într-un instrument de diagnostic fundamental pentru planificarea teritorială a municipiului Ploiești. Acest demers relevă tipare, concentrări și disparități cu implicații directe asupra calității vieții și a eficienței serviciilor publice, oferind o bază solidă pentru o dezvoltare echitabilă și rațională.

Metodologia utilizată se bazează pe sistemele de informații geografice (GIS) pentru a vizualiza și analiza datele demografice la un nivel granular. Datele Recensământului Populației și Locuințelor din 2021 sunt cartografiate la nivel de unități teritoriale de referință (UTR) pentru a identifica zonele cu cele mai mari și cele mai mici concentrații de locuitori. Se calculează și se analizează densitatea populației (locuitori pe hectar), un indicator cheie pentru evaluarea presiunii asupra infrastructurii. Analiza este aprofundată prin cartografierea distribuției pe grupe de vârstă, cu un focus pe populația de 60 de ani și peste, pentru a identifica "buzunarele" de îmbătrânire demografică. Aceste hărți tematice sunt corelate cu localizarea dotărilor și serviciilor publice pentru a evalua gradul de accesibilitate și pentru a fundamenta propuneri de optimizare a rețelei de servicii.

11.1. Distribuția Teritorială și Densitatea Populației

Distribuția spațială a populației în Ploiești este rezultatul unui proces istoric complex, marcat de dezvoltarea industrială accelerată din perioada comunistă și de transformările socio-economice ulterioare. Modelul actual de distribuție prezintă contraste puternice, urmând un tipar predominant concentric-radiar, cu o zonă centrală istorică relativ densă, înconjurată de inele succesive de dezvoltare, de la cartierele de locuințe colective la zonele de case de la periferie. Această structură este fragmentată de prezența marilor platforme industriale, a rețelei de căi ferate și a cursurilor de apă precum Dâmbul, care acționează ca bariere fizice și simbolice. Înțelegerea acestor tipare este primul pas în diagnosticarea problemelor de coeziune teritorială.

Analiza densității populației relevă și mai clar aceste contraste. Cele mai mari densități se înregistrează în marile ansambluri de locuințe colective, precum cartierele Nord, Vest sau Mihai Bravu, localizate în KILOCAROURI precum [X07, Y08] sau [X05, Y06]. Aceste zone, deși beneficiază de o anumită proximitate față de servicii, se confruntă cu probleme cronice legate de supraaglomerarea spațiilor publice, deficitul de locuri de parcare și o calitate redusă a mediului de viață. La polul opus, zonele de la periferie, în special cele cu locuințe individuale

pe parcele mari, prezintă densități scăzute, specifice locuirii extensive. Acestea generează costuri ridicate pentru extinderea și întreținerea rețelelor de utilități și încurajează dependența de transportul auto. Între aceste extreme se plasează țesutul istoric central, cu densități medii, și zonele de reconversie a fostelor platforme industriale, care reprezintă o oportunitate majoră pentru o dezvoltare urbană echilibrată. O analiză detaliată la nivel de HECTACAROU ($[X_{xx}, Y_{yy}] \cdot (\Delta X, \Delta Y)$) ar oferi o imagine și mai fină a acestor disparități.

Implicațiile acestor diferențe de densitate afectează eficiența sistemului urban. Zonele cu densități foarte mari pun o presiune considerabilă pe infrastructura de transport, pe dotările educaționale și sanitare și pe spațiile verzi, necesitând investiții constante. Pe de altă parte, zonele cu densități foarte mici sunt ineficiente economic, costul pe cap de locuitor pentru furnizarea serviciilor publice fiind mult mai ridicat. Acest fenomen de "urban sprawl" (expansiune urbană difuză) are și un impact negativ asupra mediului, prin consumul de teren agricol și creșterea emisiilor generate de transport. O provocare majoră a PUG este de a gestiona aceste extreme prin politici de descurajare a expansiunii necontrolate și prin promovarea unei densificări inteligente în zonele bine deservite de transport public, pentru a crea un oraș mai compact și mai eficient.

11.2. Analiza Distribuției Spațiale pe Grupe de Vârstă

Cartografierea distribuției spațiale a principalelor grupe de vârstă – populația tânără (0-14 ani), populația activă (15-59 ani) și populația vârstnică (60 de ani și peste) – permite identificarea unor modele de segregare spațială și a unor zone cu nevoi specifice. Acest demers este esențial pentru o planificare urbană centrată pe om, asigurând o distribuție echitabilă a resurselor la nivelul întregului oraș.

Unul dintre cele mai pregnante fenomene este concentrarea populației vârstnice. Datele arată o pondere semnificativ mai mare a persoanelor de peste 60 de ani în cartierele istorice centrale și în primele ansambluri de locuințe colective, construite în anii '60-'70. Acest fenomen de "geronto-cartiere", rezultat al unui proces de "îmbătrânire pe loc" (aging in place), creează o cerere specifică pentru servicii medicale de proximitate, farmacii, centre de zi și spații publice accesibile. Aceste cartiere se pot confrunta cu un risc de pierdere a vitalității urbane, prin declinul comerțului stradal și subutilizarea dotărilor precum școlile. PUG-ul trebuie să răspundă acestei provocări printr-o strategie duală: asigurarea unei rețele adecvate de servicii pentru populația vârstnică și promovarea politicilor de mixitate generațională, prin atragerea de tineri în aceste zone.

În contrast, distribuția populației tinere și a familiilor cu copii prezintă un model diferit, acestea concentrându-se, probabil, în zonele rezidențiale noi, dezvoltate după 1990 la periferia orașului, sau în anumite cartiere de blocuri care oferă apartamente mai spațioase. Aceste zone generează o cerere specifică pentru creșe, grădinițe, școli și locuri de joacă. Dezvoltarea rezidențială rapidă nu a fost întotdeauna însoțită de o dezvoltare corespunzătoare a infrastructurii de servicii publice, creând un deficit cronic de dotări. Identificarea acestor zone de concentrare a familiilor tinere este crucială pentru a prioritiza investițiile în infrastructura educațională și în amenajarea de spații publice de calitate pentru copii. O analiză aprofundată a acestor modele este fundamentală pentru a formula politici de locuire și de planificare a serviciilor care să promoveze un "oraș pentru toate vârstele".

11.3. Corelații și Implicații pentru Planificarea Serviciilor

Suprapunerea hărților tematice demografice (densitate, structura pe vârstă) peste harta rețelelor de dotări publice (școli, grădinițe, dispensare, parcuri, stații de transport public) permite identificarea zonelor de incongruență: zone bine deservite versus zone deficitare. Această analiză de tip "gap analysis" (analiza decalajului) este un instrument de diagnostic esențial, care trebuie să stea la baza oricărei strategii de investiții publice, adresând problema inechităților în accesul la servicii.

Pentru municipiul Ploiești, această analiză de corelație scoate la iveală mai multe tipuri de disfuncționalități. Un prim tip este existența unor zone cu o concentrație mare de populație vârstnică, dar cu un acces deficitar la servicii medicale de proximitate sau la spații de socializare. Pentru aceste zone, PUG-ul trebuie să propună măsuri corective, precum înființarea de noi puncte sanitare, reconversia unor spații existente în centre de zi pentru seniori sau reamenajarea parcurilor. Un al doilea tip de disfuncționalitate este legat de zonele cu o populație tânără numeroasă, dar cu un deficit acut de locuri în creșe și grădinițe. Aici, prioritatea PUG-ului trebuie să fie alocarea de terenuri pentru construcția de noi unități de învățământ preșcolar și implementarea unui program multianual de modernizare a locurilor de joacă.

Corelarea distribuției populației cu rețeaua de transport public este, de asemenea, crucială. Zonele cu densități rezidențiale mari trebuie să beneficieze de o deservire excelentă cu transport public de mare capacitate. O analiză a distanței de mers pe jos de la locuință până la cea mai apropiată stație poate releva "deșerturi de transport public" - zone rezidențiale slab deservite. PUG-ul trebuie să coreleze strategia de densificare cu cea de dezvoltare a

transportului public, propunând creșterea densității și a mixității funcționale de-a lungul principalelor coridoare de transport public (o abordare de tip "Transit-Oriented Development"). Aceasta ar duce la o utilizare mai eficientă a infrastructurii și la un oraș mai sustenabil.

În concluzie, distribuția spațială a populației este un fenomen dinamic care trebuie să ghideze constant planificarea. Implicațiile pentru PUG sunt majore și se traduc în reglementări și politici concrete. Pe baza diagnosticului, se pot formula principii directoare pentru noul PUG:

1. Principiul echității teritoriale, care vizează reducerea disparităților în accesul la servicii;
2. Principiul proximității, care încurajează dezvoltarea de centre de cartier;
3. Principiul coerenței, care impune corelarea oricărei noi dezvoltări rezidențiale cu asigurarea infrastructurii necesare. Aceste principii trebuie să se materializeze în normative clare în Regulamentul Local de Urbanism și într-o listă ierarhizată de proiecte de investiții.

12. Navetismul și Mobilitatea pentru Muncă și Educație

Acest capitol abordează una dintre cele mai dinamice și definitorii componente ale unui centru urban modern: mobilitatea zilnică a populației. Granițele administrative ale municipiului Ploiești devin din ce în ce mai permeabile, iar realitatea funcțională a orașului este modelată de fluxurile constante de persoane care vin pentru muncă, educație sau servicii din localitățile învecinate. Acest fenomen, cunoscut sub numele de navetism, transformă Ploieștiul într-un pol de atracție, dar exercită, în același timp, o presiune considerabilă asupra infrastructurii de transport și a serviciilor publice. Înțelegerea profundă a acestor fluxuri, a dimensiunii și a caracteristicilor lor, este esențială pentru o planificare urbană realistă, care să depășească limitele administrative și să abordeze orașul ca pe o arie metropolitană funcțională.

Metodologia acestui capitol se concentrează pe analiza relațiilor socio-spațiale dintre municipiul Ploiești și zona sa periurbană, cu scopul de a cuantifica și caracteriza fenomenul de navetism. Demersul pornește de la analiza datelor statistice disponibile privind populația ocupată și populația școlară, corelate cu date privind oferta de transport public și infrastructura rutieră. Se utilizează, de asemenea, perspective calitative extrase din analizele socio-urbanistice și consultările publice, pentru a înțelege percepțiile și nevoile specifice ale navetiștilor. O atenție deosebită este acordată impactului specific generat de populația de studenți a Universității Petrol-Gaze, care prezintă un model de mobilitate distinct. Limitele analizei sunt date de lipsa unor date statistice detaliate și actualizate privind fluxurile de navetism, însă studiul fundamentează necesitatea colectării acestora și propune un set de măsuri strategice pentru un management integrat al mobilității.

12.1. Relațiile socio-spațiale și definirea ariei metropolitane funcționale

Municipiul Ploiești, în calitatea sa de centru urban de rang I, funcționează ca un motor de dezvoltare economică și socială pentru o arie mult mai largă, care include un număr semnificativ de comune limitrofe și orașe mai mici din județul Prahova. Această arie de influență, definită de fluxurile de navetism pentru muncă și educație, este cunoscută sub numele de arie metropolitană funcțională. "Organizația materială a practicilor sociale de partajare a timpului care funcționează prin fluxuri (de capital, informații, simboluri). Acesta devine dominant față de spațiul locurilor." [p: Castells, Manuel, „The Rise of the Network Society, With a New Preface, Volume I: The Information Age: Economy, Society, and Culture”,

Wiley-Blackwell, 2010]. Spre deosebire de granițele administrative, care sunt statice, aria metropolitană funcțională este o entitate dinamică, ale cărei contururi se modifică în funcție de evoluțiile economice și de infrastructură. Conceptul de "oraș funcțional" este, așadar, mai relevant pentru planificare, deoarece probleme precum congestia traficului, poluarea sau accesul la servicii se manifestă la scara întregii regiuni. Înțelegerea acestor relații este primul pas în adoptarea unei planificări integrate, care să recunoască Ploieștiul ca fiind inima unui organism teritorial complex.

Relațiile dintre Ploiești și comunele din prima coroană periurbană – Blejoi, Bucov, Berceni, Bărcănești, Brazi și Târgșoru Vechi – sunt intense și bidirecționale. Pe de o parte, municipiul funcționează ca principalul furnizor de locuri de muncă, servicii de educație superioară, servicii medicale specializate și oportunități culturale. Pe de altă parte, comunele periurbane au devenit zone de expansiune rezidențială. Fenomenul de suburbanizare, prin care familiile tinere migrează din oraș în căutarea unor locuințe mai spațioase și a unui mediu de viață perceput ca fiind mai curat, a dus la o creștere demografică accelerată a acestor localități. Această dinamică generează o interdependență profundă: Ploieștiul oferă locuri de muncă și servicii, în timp ce zona periurbană oferă spațiu rezidențial, ceea ce creează provocări majore în special în ceea ce privește mobilitatea.

Definirea precisă a ariei metropolitane funcționale necesită o analiză cantitativă a fluxurilor de navetism. În absența acestora, se pot utiliza indicatori indirecți, precum datele de la recensământ privind populația ocupată și locul de muncă sau datele privind numărul de elevi din comunele limitrofe care studiază la liceele din Ploiești. O primă aproximare a ariei funcționale include localitățile din prima coroană, menționate anterior. O analiză aprofundată extinde această arie pentru a include și localități din a doua coroană, precum Păulești, Ariceștii Rahtivani sau orașe mai mici precum Băicoi și Boldești-Scăeni, în funcție de intensitatea legăturilor. O delimitare riguroasă a acestei arii este crucială, deoarece ea trebuie să devină unitatea teritorială de referință pentru planificarea strategică a transportului public și a marilor proiecte de infrastructură. PUG-ul municipiului Ploiești trebuie elaborat în deplină corelare cu realitățile din această arie metropolitană funcțională.

Implicațiile recunoașterii acestei arii funcționale sunt majore, impunând crearea unor structuri de guvernare metropolitană, precum o Asociație de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) pentru transport sau managementul deșeurilor. Doar prin astfel de structuri de cooperare se pot gestiona eficient problemele comune și se pot implementa proiecte integrate, care să depășească fragmentarea administrativă. PUG-ul municipiului Ploiești trebuie să

promoveze această viziune metropolitană și să includă prevederi care să faciliteze colaborarea inter-administrativă. În ceea ce privește zonificarea, trebuie asigurată o coerență a reglementărilor la limita administrativă pentru a evita conflictele funcționale, iar proiectele majore de transport sau de utilități trebuie gândite la scară metropolitană.

12.2. Cuantificarea și caracterizarea fenomenului de navetism

Navetismul, deplasarea zilnică între localitatea de reședință și cea de muncă sau educație, reprezintă cel mai important flux care leagă municipiul Ploiești de zona sa metropolitană. Amploarea fenomenului este considerabilă, estimându-se pe baza datelor de trafic și a analizelor administrative că zeci de mii de persoane intră și ies zilnic din oraș. Acest flux masiv generează o presiune uriașă asupra infrastructurii de transport, fiind principala cauză a congestiilor rutiere la orele de vârf la principalele intrări în oraș, precum DN1, DN1B sau DN72. O cuantificare precisă a acestor fluxuri, pe direcții de proveniență și moduri de transport, este esențială pentru a dimensiona corect investițiile în infrastructură și pentru a dezvolta alternative la transportul cu autoturismul personal.

Principalele motive ale navetismului sunt munca și educația. Ploieștiul, ca principal centru economic al județului, concentrează majoritatea locurilor de muncă, în special în sectorul serviciilor și industrie. În același timp, rețeaua de licee de prestigiu și Universitatea Petrol-Gaze atrag un număr mare de elevi și studenți. Navetismul pentru muncă este concentrat în intervalele orare 7:00-9:00 și 16:00-18:00, în timp ce cel pentru educație poate avea vârfuri decalate. Profilul socio-economic al navetiștilor variază, de la muncitori din industrie la funcționari din servicii sau studenți, fiecare cu preferințe de transport diferite, necesitând soluții adaptate.

Modul de transport utilizat de navetiști este un aspect crucial. În prezent, o pondere covârșitoare a deplasărilor se realizează cu autoturismul personal, fie individual, fie în regim de car-pooling. Acest lucru se datorează flexibilității oferite de mașină, dar și ofertei insuficiente a transportului public pe rutele metropolitane. Transportul public județean se confruntă cu probleme de frecvență redusă, confort scăzut și lipsă de integrare cu sistemul de transport urban. Utilizarea masivă a autoturismului personal este sursa problemelor de trafic, poluare și zgomot. O schimbare a repartiției modale, prin transferul unui procent cât mai mare de navetiști către transportul public sau moduri alternative, reprezintă un obiectiv strategic major.

Tabelul 12.1: Repartiția modală estimată pentru navetiștii din zona metropolitană a Ploieștiului

Mod de transport	Procent estimat (%)
Autoturism personal	75
Transport public (autobuz/microbuz)	20
Tren	3
Bicicletă / Mers pe jos	2

Sursă: Estimare bazată pe analiza consultărilor publice și date de trafic agregate

Impactul navetismului nu se limitează la infrastructura de transport, ci se resimte și la nivelul serviciilor publice și comerciale. Navetiștii utilizează magazinele, restaurantele și serviciile medicale, contribuind la economia locală, dar generând și o cerere suplimentară. O problemă acută este cea a parcărilor: navetiștii care utilizează mașina personală intră în competiție directă cu rezidenții, contribuind la criza cronică a locurilor de parcare. Dezvoltarea parcărilor de tip "Park & Ride" la intrările în oraș, conectate la rețeaua de transport public, este una dintre soluțiile standard pentru a gestiona această problemă.

12.3. Impactul specific al populației de studenți

Prezența Universității Petrol-Gaze (UPG) aduce în Ploiești o populație flotantă de aproximativ 7.850 de studenți, cu un impact specific asupra dinamicii urbane. O mare parte dintre aceștia provin din alte localități și locuiesc în oraș pe parcursul săptămânii, fie în căminele studențești, fie în locuințe închiriate, generând o cerere specifică pe piața imobiliară, în special în zonele din proximitatea campusului. Studenții reprezintă o sursă importantă de venituri pentru economia locală, prin consumul de bunuri, servicii și activități culturale, și contribuie la vitalitatea și atmosfera creativă a orașului.

Din perspectiva mobilității, studenții sunt utilizatori intensivi ai transportului public și ai modurilor de deplasare nemotorizate. Asigurarea unor legături de transport public eficiente între campusul universitar și celelalte zone de interes (centru, gări, zone de agrement) este o prioritate. Dezvoltarea unei infrastructuri sigure pentru biciclete în zona campusului și pe rutele către centru ar răspunde unei nevoi reale. Campusul universitar trebuie gândit ca un

pol de mobilitate, cu stații de transport public, parcuri securizate pentru biciclete și, eventual, un centru de închiriere de biciclete (bike-sharing).

Integrarea campusului universitar în viața orașului este un alt aspect important. O strategie eficientă trebuie să vizeze o mai bună permeabilitate și conectivitate a campusului cu țesutul urban adiacent. Acest lucru se poate realiza prin crearea unor spații publice de calitate la interfața dintre campus și oraș, prin încurajarea localizării unor funcțiuni deschise publicului larg (cafenele, librării) în perimetrul campusului, sau prin organizarea de evenimente comune. PUG-ul poate sprijini această viziune prin reglementări urbanistice care să încurajeze mixitatea funcțională în zona adiacentă universității.

Pe termen lung, cea mai mare miză este retenția studenților în oraș după absolvire. Transformarea Ploieștiului într-un loc atractiv pentru tinerii absolvenți este esențială pentru a combate declinul demografic și fenomenul de "brain drain". Atingerea acestui obiectiv depinde de crearea de locuri de muncă în domenii inovatoare, de o ofertă de locuințe accesibile și de o calitate ridicată a vieții urbane (cultură, agrement, mediu curat). Succesul în a reține acest capital uman înalt calificat va fi cel mai important indicator al reușitei strategiei de dezvoltare a orașului.

12.4. Propuneri de măsuri pentru managementul mobilității metropolitane

Problemele de mobilitate ale Ploieștiului necesită o viziune coordonată la nivelul întregii arii metropolitane funcționale. Obiectivul central este reducerea dependenței de transportul cu autoturismul personal și promovarea unui sistem de transport metropolitan durabil. Măsurile se structurează pe mai multe paliere:

1. Dezvoltarea transportului public metropolitan: Intervenția principală constă în crearea unei autorități metropolitane de transport, o structură instituțională care să coordoneze rutele, orarele, sistemul de taxare și standardele de calitate pentru toți operatorii. Această autoritate ar trebui să dezvolte o rețea ierarhizată, cu linii de autobuz rapide pe principalele coridoare de navetism și linii locale de alimentare, și să asigure integrarea tarifară, permițând utilizarea unui singur titlu de călătorie.

2. Descurajarea utilizării autoturismului personal: O măsură cheie este dezvoltarea unei rețele de parcuri de tip "Park & Ride" la principalele intrări în oraș, în noduri strategice cu acces direct la transportul public. Implementarea unei politici de parcare coerente în interiorul orașului, cu tarifyare progresivă în zona centrală și control strict al parcării ilegale, ar completa această măsură. Pe termen lung, se pot considera zone cu emisii scăzute (Low Emission Zones) sau taxe de congestie.

3. Promovarea mobilității active la scară metropolitană: Utilizarea bicicletei poate deveni o alternativă viabilă pentru navetism pe distanțe de până la 5-10 kilometri, cu condiția existenței unei rețele de piste de biciclete sigure și continue, care să conecteze comunele limitrofe de municipiu. Combinarea transportului cu bicicleta cu cel public, prin permiterea transportului bicicletelor în mijloacele de transport în comun sau prin crearea de parcuri securizate (Bike & Ride), ar extinde semnificativ aria de acoperire.

4. Corelarea politicilor de transport cu amenajarea teritoriului: Principiul dezvoltării orientate spre transportul public (TOD) trebuie să devină un pilon al planificării. Aceasta înseamnă încurajarea dezvoltării de noi zone rezidențiale și de servicii în proximitatea stațiilor de transport public de mare capacitate și descurajarea dezvoltărilor imobiliare în zone izolate, dependente de mașină. PUG-ul municipiului și planurile urbanistice ale comunelor din zona metropolitană trebuie armonizate pentru a urmări acest obiectiv comun. Doar printr-o astfel de abordare integrată se poate răspunde sustenabil provocărilor generate de navetism.

13. PROIECȚII DEMOGRAFICE PE TERMEN MEDIU ȘI LUNG

Acest exercițiu de prognoză fundamentează deciziile de planificare urbană prin explorarea viitorurilor demografice posibile ale municipiului Ploiești. Demersul construiește o serie de scenarii alternative, coerente și plauzibile, transformând incertitudinea viitorului într-un instrument strategic. Analiza oferă decidenților politici și urbanistilor o hartă a posibilităților, permițând dimensionarea corectă a dezvoltării urbane și formularea unor politici publice adaptabile.

Metodologia utilizată pentru elaborarea proiecțiilor este cea a componentelor, o tehnică standard în demografie care modelează evoluția populației prin analiza separată a celor trei factori determinanți: natalitate, mortalitate și migrație. Pentru fiecare factor s-au formulat ipoteze distincte, generând patru scenarii de evoluție pentru următorul deceniu: inerțial, optimist, pesimist și de stabilizare. Fiecare scenariu este analizat detaliat, evaluând atât rezultatul numeric final, cât și implicațiile structurale asupra piramidei vârstelor, ratelor de dependență și necesarului de servicii.

13.1. Scenariul Inerțial (Tendințial): Evoluția în Absența unor Intervenții Majore

Scenariul inerțial, sau "business as usual", proiectează evoluția demografică în ipoteza menținerii tendințelor din ultimii 10-15 ani, fără intervenția unor șocuri sau a unor politici publice de anvergură. Acesta funcționează ca un scenariu de referință ("baseline") care arată costurile pe termen lung ale inacțiunii și subliniază urgența definirii unor politici proactive. Ipotezele conservatoare derivă din analiza datelor statistice: o rată a natalității care va rămâne scăzută, o rată a mortalității în creștere lentă și un sold migratoriu negativ. Scenariul conturează o continuare a declinului demografic într-un ritm moderat, oferind un cadru esențial pentru evaluarea impactului celorlalte scenarii, care propun devieri de la această traiectorie.

Ipoteza principală privind natalitatea este că indicatorul conjunctural al fertilității va oscila în jurul valorii de 1,6 copii pe femeie, mult sub nivelul de 2,1 necesar înlocuirii generațiilor, din cauza persistenței factorilor precum instabilitatea economică și amânarea vârstei la prima naștere. În ceea ce privește mortalitatea, se presupune o continuare a creșterii speranței de viață la naștere, dar acest progres va fi contrabalansat de îmbătrânirea populației, menținând un spor natural negativ. Pentru migrație, scenariul presupune un sold extern negativ, dar mai

redus, și o migrație internă dominată de suburbanizare, cu un bilanț total negativ. Această combinație de factori conturează un viitor previzibil al declinului demografic gestionabil.

Implicațiile urbanistice ale acestui scenariu sunt profunde. Continuarea declinului va accentua procesul de îmbătrânire a populației, crescând exponențial presiunea asupra sistemului de sănătate și de asistență socială. Va spori cererea pentru servicii medicale geriatrice, centre de îngrijire și locuințe adaptate. Scăderea numărului de tineri va duce la subutilizarea infrastructurii educaționale, ridicând problema reconversiei funcționale a unor școli sau grădinițe. Pe piața imobiliară, cererea de locuințe noi ar putea stagna, dar se va modifica structural, cu o presiune crescută pe locuințele de dimensiuni mici. Din punct de vedere economic, o forță de muncă redusă și îmbătrânită poate încetini ritmul de creștere. Acest scenariu nu justifică o extindere majoră a intravilanului, ci impune o tranziție către o strategie de consolidare a zonelor existente și de creștere a calității vieții în orașul existent.

13.2. Scenariul Optimist: Revitalizarea Demografică și Creșterea Economică

Scenariul optimist explorează posibilitatea inversării tendințelor negative prin politici publice de succes și o conjunctură economică favorabilă, transformând orașul într-un pol de atractivitate regională. Fundamentul este un ciclu virtuos: investițiile în sectoare cu valoare adăugată mare duc la crearea de locuri de muncă bine plătite, ceea ce atrage forță de muncă înalt calificată (în special tineri), stimulând natalitatea și dinamismul economic. Este un scenariu proactiv, care presupune un angajament ferm pentru implementarea unei viziuni de dezvoltare ambițioase și stabilește un orizont de aspirație pentru politicile publice.

Ipotezele sunt ambițioase. Se presupune o creștere a ratei de fertilitate, susținută de stabilitate economică și politici de sprijin pentru familiile tinere. Elementul cheie este inversarea soldului migratoriu, care ar deveni pozitiv. Acest lucru ar fi rezultatul combinat al mai multor factori: 1. O reducere semnificativă a emigrației tinerilor; 2. Atragerea de specialiști în noile sectoare economice (IT, tehnologii verzi); 3. Un flux de "returnees" atrași de noile oportunități; 4. Consolidarea rolului de pol de atracție pentru zona metropolitană.

Tabel comparativ al ipotezelor demografice (orizont 2035)

Componentă	Scenariu Inerțial	Scenariu Optimist
Rata fertilității	Stagnare (cca. 1,6)	Creștere ușoară (spre 1,8)

Componentă	Scenariu Inerțial	Scenariu Optimist
Speranța de viață	Creștere lentă	Creștere lentă
Sold migratoriu	Negativ, în atenuare	Pozitiv
Populație estimată	cca. 165.000	cca. 185.000

Implicațiile urbanistice ale creșterii sunt radicale. Ar apărea o presiune pe piața locuințelor, gestionată printr-o strategie de dezvoltare inteligentă (densificare, reconversie, extindere controlată). Ar fi necesară construcția de noi creșe, grădinițe și școli, iar infrastructura de transport ar trebui redimensionată prin investiții în transportul public și mobilitatea alternativă. Ar trebui alocate noi terenuri pentru parcuri tehnologice și clădiri de birouri. Provocarea majoră pentru PUG ar fi ghidarea acestei creșteri calitative, centrată pe crearea de cartiere mixte, cu spații publice de calitate, pentru a preveni expansiunea necontrolată și pentru a asigura o creștere a calității vieții.

13.3. Scenariul Pesimist: Declinul Accelerat și Implicațiile sale

Scenariul pesimist explorează un viitor în care tendințele demografice negative se agravează, ca urmare a unor șocuri economice. Este un exercițiu de planificare esențial pentru identificarea riscurilor și fundamentarea strategiilor de reziliență. Ipoteza centrală este un ciclu vicios: declinul economic duce la șomaj, care accelerează emigrația tinerilor, reducând atractivitatea pentru investiții. Este un scenariu de contracție urbană ("shrinking city"), care forțează administrația să pregătească măsuri de atenuare a impactului.

Ipotezele demografice sunt sumbre: natalitatea ar putea scădea și mai mult, iar mortalitatea ar crește, pe fondul unei posibile degradări a sistemului de sănătate. Componenta cea mai dramatică ar fi un sold migratoriu puternic negativ, alimentat de un nou val de emigrație a tinerilor și o atractivitate zero pentru imigranți. Această hemoragie de capital uman ar compromite orice șansă de redresare economică.

Implicațiile urbanistice sunt dureroase. Reducerea drastică a populației ar duce la abandonul fondului locativ, în special în cartierele de blocuri de calitate slabă. Ar apărea clădiri goale, cu riscul de a deveni focare de insecuritate. Infrastructura publică supradimensionată ar deveni costisitor de întreținut, iar multe școli, grădinițe sau spitale ar putea deveni redundante. Într-

un astfel de scenariu, PUG-ul ar trebui să gestioneze un proces de "contractie inteligentă", care ar putea însemna demolarea selectivă a clădirilor abandonate, concentrarea populației și a serviciilor în cartierele viabile și redimensionarea radicală a infrastructurii.

13.4. Scenariul de Stabilizare Dirijată (Realist) și Implicațiile pentru PUG

Scenariul de stabilizare dirijată, considerat cel mai realist, este o cale de mijloc, ce propune atenuarea declinului și stabilizarea populației prin politici publice țintite. Scenariul se bazează pe valorificarea inteligentă a resurselor existente, pe îmbunătățirea calității vieții și pe creșterea atractivității pentru segmente specifice de populație. Ploieștiul își poate construi o nișă proprie, ca un oraș cu o calitate a vieții ridicată, costuri mai reduse și o comunitate puternică. Este un scenariu al echilibrului, care își propune să oprească declinul și să pună bazele unei creșteri sustenabile.

Ipotezele demografice sunt moderate. Se presupune o ușoară creștere a natalității, datorită politicilor de sprijin pentru familii. Elementul central este aducerea soldului migratoriu total aproape de zero, printr-o strategie duală: 1. Reducerea emigrației tinerilor, prin crearea de oportunități în sectoare de nișă; 2. Atragerea selectivă a unor noi categorii de locuitori, precum familii tinere din București, "nomazi digitali" sau specialiști.

Implicațiile urbanistice sunt cele ale unei dezvoltări calitative. Prioritatea absolută devine regenerarea țesutului urban existent: reabilitarea fondului locativ, modernizarea infrastructurii, reconversia zonelor industriale și investiții în calitatea spațiului public. Obiectivul este un oraș mai bun, nu mai mare. Planul Urbanistic General devine un instrument de management al calității urbane, definind zonele prioritare de regenerare, stabilind standarde de calitate și promovând principii de dezvoltare durabilă. Succesul acestui scenariu se măsoară în creșterea indicelui calității vieții și în capacitatea orașului de a-și păstra capitalul uman. Această analiză a scenariilor alternative oferă baza pentru diagnosticul sintetic al riscurilor și oportunităților.

14. Diagnostic Sintetic și Riscuri Sociale și Demografice

Acest capitol reprezintă un punct de inflexiune în cadrul studiului socio-demografic, având rolul de a sintetiza concluziile analizelor detaliate prezentate în secțiunile anterioare. Demersul construiește o diagnoză integrată care evidențiază interdependențele dintre fenomenele demografice și sociale, transformând un volum considerabil de date într-o imagine de ansamblu coerentă, menită să fundamenteze direct politicile publice și reglementările urbanistice. Prin acest exercițiu de sinteză, se urmărește identificarea sistematică a riscurilor și vulnerabilităților, dar și a oportunităților strategice, pregătind astfel terenul pentru etapa de planificare prospectivă.

Metodologia acestui capitol este una sintetică și evaluativă, bazându-se pe consolidarea și interpretarea rezultatelor obținute. Se utilizează analiza SWOT (Puncte forte, Puncte slabe, Oportunități, Amenințări) pentru a oferi o imagine structurată a situației socio-demografice a municipiului Ploiești. Ulterior, se elaborează un catalog sistematic al riscurilor, detaliind natura, cauzele și consecințele potențiale ale fiecărui risc identificat. O componentă esențială o reprezintă transpunerea spațială a acestor riscuri, prin propunerea unei metodologii de cartografiere care să permită vizualizarea zonelor vulnerabile. Întregul demers asigură o tranziție logică de la diagnoză la propunere, conform ideii-forță că o diagnoză clară a riscurilor este condiția esențială pentru a formula politici eficiente de prevenire și atenuare.

14.1. Analiză SWOT a Situației Socio-Demografice

Analiza SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) constituie un instrument de diagnoză strategică, permițând o evaluare sintetică și structurată a contextului socio-demografic al municipiului Ploiești. Aceasta integrează factorii interni (puncte forte și puncte slabe), aflați sub un anumit grad de control local, cu factorii externi (oportunități și amenințări), care modelează contextul de dezvoltare, pentru a contura o imagine de ansamblu ce ghidează deciziile strategice.

Punctele forte (Strengths) ale municipiului Ploiești derivă din moștenirea sa istorică și poziția geografică. Un punct forte major îl constituie prezența Universității Petrol-Gaze (UPG), care funcționează ca un pol de cunoaștere și un motor de inovare, capabil să atragă tineri și să formeze specialiști de înaltă calificare. Tradiția industrială a orașului, deși a generat probleme în tranziție, a lăsat în urmă un capital uman cu o cultură tehnică solidă și o infrastructură reconvertibilă. Poziția geografică strategică, la o distanță mică de capitală și pe coridoare de transport majore, reprezintă un alt atu important, facilitând conectivitatea și

accesul la piețe. Nu în ultimul rând, existența unui patrimoniu arhitectural și cultural valoros, deși parțial degradat, poate constitui baza pentru o revitalizare a identității urbane.

Punctele slabe (Weaknesses) sunt numeroase și reflectă provocările structurale ale orașelor post-industriale din România. Cel mai grav punct slab este declinul demografic accelerat, dublat de un proces alarmant de îmbătrânire a populației. Acesta este alimentat de un spor natural negativ constant și un sold migratoriu defavorabil, marcat de un "brain drain" al populației tinere și educate. O altă slăbiciune majoră o constituie dependența economică de sectoare industriale tradiționale, cu valoare adăugată redusă, și dificultatea de a atrage investiții în domenii inovatoare, ceea ce duce la persistența șomajului structural. Calitatea mediului de viață este, de asemenea, un punct slab, marcat de poluarea aerului (percepută ca provenind din activitatea industrială în proporție de 75-85%), deficitul de spații verzi de calitate și un fond locativ învechit, cu eficiență energetică redusă.

Oportunitățile (Opportunities) sunt generate în principal de noul context de dezvoltare la nivel național și european. Accesul la fonduri europene nerambursabile, în special prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), reprezintă o oportunitate majoră pentru a finanța proiecte de anvergură în domeniul mobilității durabile, al eficienței energetice și al regenerării urbane. Proximitatea față de București poate fi transformată într-o oportunitate, Ploieștiul putându-se poziționa ca o alternativă rezidențială și de afaceri atractivă, cu costuri mai mici. Tendințele globale legate de tranziția energetică și economia circulară pot oferi oportunități pentru reconversia inteligentă a industriei locale.

Amenințările (Threats) provin din contextul regional și global. Cea mai mare amenințare o reprezintă competiția tot mai acerbă cu alți poli de dezvoltare regională (precum Brașov sau București) în atragerea de investiții și de capital uman. Fără o strategie proactivă, Ploieștiul riscă să piardă această competiție. Instabilitatea economică globală și crizele energetice pot afecta o economie încă dependentă de sectoare industriale tradiționale. Pe plan social, continuarea fenomenului de "brain drain" și accentuarea îmbătrânirii demografice pot duce la o criză a forței de muncă și la o presiune nesustenabilă pe sistemele de protecție socială. Schimbările climatice reprezintă, de asemenea, o amenințare pe termen lung, prin intensificarea fenomenelor meteorologice extreme.

Tabel 14.1: Sinteza analizei SWOT pentru Municipiul Ploiești

Factori Interni	Factori Externi
PUNCTE FORTE (Strengths)	OPORTUNITĂȚI (Opportunities)
1. Prezența Universității Petrol-Gaze (UPG)	1. Acces la fonduri europene (PNRR)
2. Tradiție industrială și cultură tehnică	2. Proximitatea față de București
3. Poziție geografică strategică	3. Tranziția energetică și economia circulară
4. Patrimoniu cultural și arhitectural valoros	4. Creșterea interesului public pentru calitatea vieții
PUNCTE SLABE (Weaknesses)	AMENINȚĂRI (Threats)
1. Declin demografic și îmbătrânire accelerată	1. Competiția cu alți poli de dezvoltare regională
2. Dependență economică de industria tradițională	2. Instabilitatea economică și crizele energetice
3. Calitate scăzută a mediului de viață (poluare, deficit spații verzi)	3. Continuarea fenomenului de "brain drain"
4. Infrastructură de transport congestionată	4. Impactul schimbărilor climatice

14.2. Catalogul Riscurilor Sociale și Demografice

Pe baza analizei SWOT și a diagnosticului detaliat, se poate construi un catalog sistematic al principalelor riscuri sociale și demografice, un instrument de management care definește fiecare risc, evaluează gravitatea și probabilitatea de manifestare și identifică consecințele, permițând prioritizarea intervențiilor.

Riscul de depopulare și contracție urbană ("shrinking city") este riscul demografic major. Alimentat de sporul natural negativ (-1.792 persoane în 2021) și de soldul migratoriu defavorabil (-2.316 sold intern în 2021), acesta are consecințe sistemice: subutilizarea infrastructurii, scăderea bazei de impozitare și pierderea vitalității economice. Este un risc cu probabilitate foarte mare și gravitate ridicată, necesitând o abordare strategică fundamentală.

Riscul de excluziune socială și segregare spațială este un risc social major, cu o componentă teritorială evidentă. Acesta se referă la marginalizarea grupurilor vulnerabile și concentrarea acestora în zone urbane degradate (ZUM), cu acces limitat la servicii. Consecințele includ perpetuarea ciclului sărăciei, creșterea criminalității și o coeziune socială redusă. Gravitatea și probabilitatea sunt mari în absența unor politici sociale și de locuire integrate.

Riscul asociat îmbătrânirii demografice este o altă vulnerabilitate structurală majoră. Se manifestă prin presiune crescândă pe sistemul de sănătate și asistență socială, scăderea ponderii populației active și o potențială scădere a dinamismului economic. Cu un indice de îmbătrânire de 161,2 în 2021, este un risc cu o probabilitate de manifestare certă și cu o gravitate în creștere, impunând o adaptare a tuturor politicilor publice.

Riscul de decalaj de competențe ("skills mismatch") și de șomaj structural este un risc economic cu consecințe sociale profunde. Se referă la neconcordanța dintre calificările forței de muncă, modelate de un sistem educațional adesea rigid (doar 18,9% studii superioare), și cerințele unei piețe în schimbare. Consecințele includ șomaj de lungă durată și o competitivitate redusă. Probabilitatea acestui risc este ridicată, având în vedere ritmul schimbărilor tehnologice.

Tabel 14.2: Matrice de ierarhizare a riscurilor sociale și demografice

Risc Identificat	Probabilitate de Manifestare	Gravitatea Impactului	Nivel de Risc
Depopulare și contracție urbană	Foarte Ridicată	Ridicată	CRITIC
Îmbătrânire demografică	Certă	Ridicată	CRITIC
Excluziune socială și segregare	Ridicată	Ridicată	MAJOR
Decalaj de competențe	Ridicată	Moderată	MAJOR
Degradarea fondului locativ	Certă	Moderată	MODERAT

14.3. Cartografierea Riscurilor: Metodologie și Reprezentare

Pentru ca diagnosticul de risc să devină un instrument operațional în planificarea urbană, este esențială transpunerea sa în spațiu, prin elaborarea unor hărți tematice de risc. Cartografierea permite vizualizarea distribuției teritoriale a vulnerabilităților, identificarea zonelor cu risc cumulat și suprapunerea acestora peste alte straturi de informații relevante. Acest subcapitol stabilește cadrul metodologic pentru realizarea acestor hărți.

Metodologia de cartografiere se va baza pe construirea unor indici de risc compoziți, pentru fiecare tip de risc major identificat, calculați la nivelul celei mai mici unități teritoriale disponibile (ex: secție de votare, HECTA_CAROU [Xxx, Yyy] · (ΔX, ΔY)). De exemplu, pentru a cartografia riscul de excluziune socială, se poate construi un indice care să combine variabile precum rata șomajului la nivel de zonă, venitul mediu, nivelul de educație, ponderea locuințelor supraaglomerate și distanța față de servicii publice.

Fiecărei variabile i se va acorda o pondere, iar valoarea finală a indicelui va fi clasificată în 3-5 categorii de risc (ex: scăzut, mediu, ridicat).

Reprezentarea cartografică se va realiza prin hărți tematice de tip choropleth (cartogramă), utilizând o paletă de culori intuitivă, de la verde (risc scăzut) la roșu (risc ridicat). Pe lângă hărțile individuale, este esențială elaborarea unei **hărți sintetice a riscurilor sociale și demografice**. Aceasta se realizează prin suprapunerea și agregarea hărților de risc individuale, rezultând o hartă a vulnerabilității cumulate, care evidențiază zonele cele mai problematice. Aceste hărți vor deveni un instrument fundamental, permițând fundamentarea deciziilor de alocare a investițiilor și adaptarea reglementărilor urbanistice la vulnerabilitățile specifice.

În concluzie, metodologia de cartografiere propusă transformă riscurile sociale și demografice din concepte abstracte în realități teritoriale vizibile. Hărțile rezultate sunt un suport esențial pentru dialogul public și procesul decizional. PUG-ul va trebui să includă aceste hărți în piesele sale desenate și să facă referire explicită la ele. De exemplu, pentru zonele cu un risc foarte ridicat de excluziune socială, Regulamentul Local de Urbanism ar putea include prevederi specifice care să încurajeze dezvoltarea de locuințe sociale sau centre comunitare. Astfel, diagnosticul de risc se traduce direct în acțiune urbanistică, pregătind tranziția către ultimul capitol, cel de concluzii și recomandări.

15. Concluzii și Recomandări pentru PUG

Acest capitol final cristalizează demersul analitic al studiului socio-demografic într-un set de concluzii sintetice și recomandări acționabile pentru actualizarea Planului Urbanistic General al municipiului Ploiești. Trecerea de la diagnoză la strategie reprezintă momentul cheie în care cunoașterea acumulată se transformă într-un instrument real de planificare. Scopul este de a oferi o punte logică între înțelegerea realităților demografice și sociale și deciziile strategice și reglementările urbanistice care vor modela viitorul orașului.

Metodologia acestui capitol este una deductivă și prospectivă. Se pornește de la ierarhizarea problemelor identificate, se schițează direcții de acțiune și se fundamentează decizia strategică privind direcția de dezvoltare a municipiului, analizând comparativ implicațiile unui scenariu de management al stagnării versus unul de stimulare a creșterii. Aceste direcții sunt traduse într-un set de recomandări specifice pentru Regulamentul Local de Urbanism (RLU) și pentru zonificarea funcțională, asigurând materializarea viziunii de dezvoltare în prevederi normative clare și operaționale.

15.1. Ierarhizarea Problemelor Sociale și Demografice

Analiza detaliată din capitolele anterioare a scos la iveală patru provocări structurale majore pentru municipiul Ploiești, ierarhizate după gravitatea impactului și urgența intervenției.

1. Declinul demografic accelerat și îmbătrânirea populației: Aceasta este problema fundamentală. Fenomenul, documentat prin sporul total negativ de -4.108 persoane în 2021 și indicele de îmbătrânire de 161,2, are consecințe sistemice: subminează sustenabilitatea sistemului de pensii și de sănătate, reduce baza de impozitare și diminuează vitalitatea economică. Problema este agravată de un sold migratoriu negativ în rândul populației tinere și înalt calificate ("brain drain"), indicând o pierdere de atractivitate. Stoparea sau atenuarea acestui declin este o prioritate absolută.

2. Dependenta economică de sectoare industriale tradiționale: Structura ocupațională, cu 34,7% din forța de muncă în sectorul secundar, relevă o vulnerabilitate la șocurile economice globale. Sectoarele cu valoare adăugată mare (IT, cercetare-dezvoltare, servicii creative) sunt insuficient dezvoltate. Acest profil generează un decalaj structural pe piața muncii ("mismatch") și limitează oferta de locuri de muncă atractive pentru tinerii absolvenți, alimentând migrația acestora.

3. Calitatea scăzută a mediului de viață urban: Deficitul de spații verzi de calitate, presiunea exercitată de transportul auto și poluarea aerului (percepută ca provenind din industrie de 75-85% din respondenți) sunt probleme cronice. Fenomenul de suburbanizare și navetismul intens generează congestie și o calitate scăzută a mediului. O abordare integrată a mobilității și a infrastructurii verzi este o condiție esențială pentru a crește atractivitatea orașului.

4. **Segregarea spațială și riscul de excluziune socială:** Analiza distribuției spațiale a indicatorilor demografici a relevat existența unor "buzunare" de sărăcie și locuire precară, unde se concentrează multiple dezavantaje: șomaj, nivel redus de educație, acces limitat la servicii. Aceste zone necesită intervenții integrate pentru a nu accentua fracturile sociale și a nu submina coeziunea comunitară.

15.2. Propuneri de Metode de Intervenție

Rezolvarea problemelor ierarhizate necesită un pachet de intervenții integrate, care combină instrumente de planificare urbană cu politici economice, educaționale și sociale.

- **Pentru combaterea declinului demografic**, intervențiile vizează creșterea calității vieții prin investiții masive în spații publice, reabilitarea fondului locativ și dezvoltarea infrastructurii verzi. Pe plan economic, sunt necesare politici de diversificare prin crearea de parcuri tehnologice și facilități pentru investiții. Social, este necesară extinderea rețelei de creșe și grădinițe și implementarea de programe pentru locuințe accesibile.
- **Pentru stimularea dezvoltării economice bazate pe cunoaștere**, PUG-ul poate acționa ca un catalizator prin crearea unor zone dedicate inovării. Se pot delimita zone funcționale speciale pentru parcuri tehnologice și hub-uri creative, preferabil în proximitatea universității, cu un regim urbanistic flexibil. Acestea trebuie să aibă o conectivitate excelentă la rețelele de transport și de comunicații.
- **Pentru îmbunătățirea mobilității și a calității mediului**, este necesară o schimbare de paradigmă, de la o planificare centrată pe automobil la una centrată pe om. Instrumentele urbanistice includ: dezvoltarea orientată spre transportul public (TOD) prin densificare controlată în jurul stațiilor majore; dezvoltarea infrastructurii pentru mobilitatea activă (rețea coerentă de piste de biciclete, spațiu public pietonal); și managementul cererii de transport (politici de parcare descurajante, parcări "Park & Ride").
- **Pentru combaterea segregării spațiale**, intervențiile trebuie să fie integrate și țintite pe zonele vulnerabile. PUG-ul le poate declara arii de intervenție prioritară, permițând accesarea de finanțări. Se pot aplica reglementări urbanistice specifice care să faciliteze proiecte de reabilitare a fondului locativ și de construire de locuințe sociale, dublate de măsuri sociale prin dezvoltarea de centre comunitare multifuncționale.

15.3. Fundamentarea Deciziei Strategice: Managementul Stagnării vs. Stimularea Creșterii

Diagnosticul socio-demografic plasează Ploieștiul într-un punct de inflexiune. PUG-ul trebuie să fundamenteze o decizie fundamentală: își asumă orașul declinul pentru a-l gestiona inteligent (scenariul "shrinking city") sau își propune să inverseze tendința și să reintre pe o traiectorie de creștere?

Strategia de management al stagnării/contracției pornește de la premisa că inversarea declinului este dificilă. Obiectivul devine creșterea calității vieții pentru populația existentă. Strategia se concentrează pe optimizarea infrastructurii, regenerarea urbană, reabilitarea fondului locativ și reconversia zonelor industriale, creând un oraș mai compact. Avantajul este realismul și sustenabilitatea financiară; riscul este lipsa de ambiție, care poate duce la o pierdere continuă de atractivitate.

Strategia de stimulare a creșterii este mai ambițioasă și vizează re poziționarea Ploieștiului ca pol de creștere. Se bazează pe atragerea de investiții în sectoare noi și pe politici de marketing urban. Urbanistic, implică dezvoltarea de noi zone rezidențiale și economice, potențial prin extindere controlată a intravilanului, și investiții majore în infrastructură. Avantajul este potențialul de a revitaliza complet orașul; riscul este cel al unui pariu eșuat, cu investiții supradimensionate.

O a treia cale, hibridă și realistă, este o **strategie de stabilizare pe termen scurt**, cu focus pe creșterea calității vieții, care să pună bazele unei creșteri sustenabile pe termen lung. Aceasta ar combina regenerarea internă cu dezvoltarea punctuală a unor poli de inovare. Alegerea trebuie să fie rezultatul unei dezbateri publice ample, iar PUG-ul trebuie să ofere cadrul tehnic pentru scenariul asumat.

Tabel comparativ al strategiilor: Obiective, Măsurî Urbanistice, Riscuri, Oportunități

Criteriu	Strategia de Management al Con tracției	Strategia de Stimulare a Creșterii
Obiectiv Principal	Creșterea calității vieții pentru populația existentă	Repoziționarea ca pol de creștere regională
Măsurî Urbanistice	Regenerare internă, reconversie, oraș compact	Dezvoltare de noi zone, extindere controlată, infrastructură nouă
Riscuri	Lipsă de ambiție, pierdere continuă de atractivitate	Investiții supradimensionate, dezvoltare nesustenabilă
Oportunități	Sustenabilitate financiară, eficiență urbană	Revitalizare completă, prosperitate pe termen lung

15.4. Recomandări Specifice pentru Regulamentul Local de Urbanism (RLU)

Regulamentul Local de Urbanism (RLU) este instrumentul normativ care materializează viziunea PUG. Recomandările socio-demografice se traduc în prevederi specifice, obligatorii.

- **Recomandări universale:** Se recomandă introducerea unor standarde de calitate pentru spațiile publice (procent minim de spațiu verde permeabil, plantări de arbori) și standarde de accesibilitate universală, obligatorii pentru toate construcțiile noi, pentru a răspunde nevoilor unei populații în îmbătrânire.
- **Pentru o strategie de creștere:** RLU trebuie să fie proactiv. Se recomandă delimitarea unor zone de dezvoltare strategică (parcuri tehnologice) cu un regim urbanistic flexibil. Pentru a atrage familiile tinere, se pot încuraja tipologii de locuințe diverse și se poate impune un procent de locuințe accesibile (cu preț/chirie controlată) în proiectele mari.
- **Pentru o strategie de contracție:** RLU trebuie să gestioneze transformarea. Se pot introduce reglementări care să permită reconversia funcțională a clădirilor subutilizate (spații industriale în "loft-uri", birouri în locuințe pentru studenți). Pentru zonele degradate, se poate introduce un regim de "restructurare urbană" care să permită comasarea terenurilor și transformarea zonelor eliberate în spații verzi.
- **Principii transversale:** Indiferent de scenariu, RLU trebuie să promoveze mixitatea funcțională și dezvoltarea orientată spre transportul public (TOD). De-a lungul coridoarelor de transport public, se va permite o densitate mai mare și un amestec de funcțiuni pentru a reduce dependența de automobil. Este esențial ca RLU să fie un document clar și predictibil pentru a crește încrederea investitorilor și a cetățenilor.